YAĞMUR GÖLGESİ

SENEM DERE

ayizi kitap

YAĞMUR GÖLGESİ

SENEM DERE

1975 yılında Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. İlk öyküleri Özgür Edebiyat, Varlık, Kitap-lık, Notos, Patika, Koridor, Kül Öykü, Hayal, Eylülce gibi çeşitli dergilerde yer aldı. İlk öykü kitabı "Hülya Saat" Özgür Yayınları tarafından Ekim 2009 tarihinde yayımlandı.

2005 yılından beri Ankara'da amatör edebiyat çalışmaları yapan Perşembe Grubu'nun bir üyesi olan yazar, öykü ve yazılarını çeşitli dergiler ve internet aracılığı ile paylaşmaya devam ediyor.

ayizi
kitap

Ayizi Yayınları 21
Edebiyat Dizisi 8

Yağmur Gölgesi
Senem Dere
1. Baskı, Haziran 2013, Ankara

Yayına Hazırlayan
Neslihan Cangöz

Kapak Tasarımı ve Sayfa Düzeni
Tennur Baş

Kapak Fotoğrafı
cahilus

Baskı ve Cilt:
Sena Ofset
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi
B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 90.212.613 03 21
Sertifika No: 12064

ISBN: 978-605-85967-0-2

AYİZİ YAYINLARI
A: Bükreş Sokak No:17/3 06680 Çankaya/Ankara Türkiye
T: +90.312.467 16 18 F: +90.312.467 16 19
W: www.ayizi.com.tr E: bilgi@ayizi.com.tr

ayizi
kitap

YAĞMUR GÖLGESİ

Senem Dere

ayizi
kitap

İÇİNDEKİLER

Göl Ninnileri	9
Sökülen	21
Yağmur Gölgesi	29
Dalında Ormanı Sallayan Meşe	41
Ses	45
Kilit	49
Bakış	57
Suya Anlatılan Rüya	63
Son Durak	69
Mavi Kuş	77
Kafes	83
Ayak İzleri	91
Kesitler	97

"Ölüler, içinden soğumağa başlar galiba,"
Bilge Karasu

GÖL NİNNİLERİ

AYŞE

Beni severdi. Sevdiğine inanırdım. İşten her çıktığımda beni beklerdi. Yol boyunca "Yanındaki kimdi?" derdi, "Kime güldün öyle?" derdi, "O adamla ne konuşuyordunuz?" derdi, "Nereye bakıyordun?" derdi. Benimle ilgilenirdi. İlgilendiğine inanırdım. Birazcık ayrı kalsak sürekli arardı, "Ne yapıyorsun?" derdi, "O erkek sesi kim?" derdi, telefonda uzun sessizlikler olurdu. Beni kıskanırdı. Kıskandığına sevinirdim.

Evliliğimizin ilk yıllarıydı.
Pencerelere göl, sehpalara dantel, gözlerimize düş işledim.

Bazı geceler yanımdaki boşluğuna uyanırdım. Pencerenin önünde olurdu. Gözlerinden hiç tanımadığım bir adam bakardı. Ben de ona bakardım. Kemal'imin içinde ne aradığını sorardım. Ama o cevap vermez sessizliğine çekerdi beni. Sabaha kadar sesini arar dururdum. Ter içinde kalırdım, kaybolurdum. Sabah gözlerimi açtığımda yanımda yatıyor olurdu. Yine bildiğim Kemal olurdu. Yüzüne, uzun kirpiklerine, sert çizgilerine bakardım. "Her şey yolunda" derdim içimden. "Her şey yolunda!"

Evliliğimizin ilk yıllarıydı...
Tenime soğuk, gözüme karanlık, kalbime korku işledi.

Bir gün uyandığımda Kemal yoktu. Yanımdaki adamın yüzünde her yere baktım. Yoktu! Pencerenin önünde Kemal'in gözlerinden beni izleyen, sınayan yabancıydı o. Ama elbet Kemal dönerdi. Dönecekti. Bekledim. Her sabah bir umutla uyandım. Vücudumdaki izleri örttüm, sakladım. Yine de hiçbir giysi saklayamadı utancımı.

Evliliğimizin ilk yıllarıydı.
Duvarlara çığlık, yaralara dikiş, ağrılara uyku işledim.

Sonra her yerde karşıma çıkmaya başladı. Tanıdığım tüm erkeklerin gözlerinden sızıyor, en olmadık zamanlarda kendini duyuruyordu. "Sen de kadın mısın" diyor, "Ne işe yararsın ki" diyor, "Kapa çeneni" diyor, "Önüne bak" diyor, "Kaltak" diyor, diyor, diyordu... Gittikçe azalıyor, küçülüyordum; o büyüyor, büyüyordu.

Evliliğimizin ilk yıllarıydı.
Kapılara kilit, yollara çığ, sözüme ölüm işledi.

Bir gece kalktım. Pencerenin önünde durdum. Onu bekledim. "Ne olursa olsun artık!" dedim, bekledim. Geldi. Gözlerimden hiç tanımadığı bir kadın bakıyordu. Gözlerimden hiç tanımadığım bir kadın sızıyordu. Korkuyordu, hissediyordum. Tanımadığım kadının elinde bir bıçak vardı. Bıçak ayın ışığında parladı. Karanlığı yırtana, onu dağıtana kadar parladı. O gece, geceler boyu uyudum. Gözümü açtığımda Kemal yanımda yatıyordu. Hiç gitmemiş gibi yatıyordu. Kan, bir yorgandı; sakalını, ellerini, vücudunu sarıyordu. Yüzüne, uzun kirpiklerine, sert çizgilerine baktım. "Her şey

yolunda" dedim içimden. "Her şey yolunda!"

Evliliğimizin ilk yıllarıydı.
Göle Kemal, Kemal'e göl işledim.

GÖL

Akıp gidemediği oyuğunda göl, ırmak olmayı, deniz olmayı, okyanus olmayı düşlüyordu. Çakıl taşlarını, rengârenk balıkları, mercanları, gemileri, denizkızlarını, kayıp hazineleri, kayalıkları merak ediyor; içinden kaynamayı, dışından köpürmeyi, ayaklanıp koşmayı, ormanlardan geçmeyi, dağlardan taşmayı istiyordu.

Ama ayın, yıldızların, tepedeki evlerin ışığını, yağmur damlalarını, kurbağa yumurtalarını, çürümüş bitkileri, kayaları, kumu, balçığı, kıyısında durup soluklananların konuştuklarını, cam kırıklarını, sivrisinekleri, su yılanlarını, taşları, naylon poşetleri, teneke kutuları, ölü kuşları birikiyordu durmadan. Biriktikçe acıyordu suyunun tadı.

Zamanın akan sulara, geçip giden sulara benzetilmesi haksızlıktı. Geçip gitmiyordu zaman, birikiyordu. Onun da tadı acıydı bu yüzden.

Sıkılıyordu göl.

Bir gece sabaha karşı, kan ter içinde bir kadın, sularına gencecik bir erkek bedeni hediye edinceye kadar sürdü bu sıkıntısı. Hep bekliyormuş, onunla tamamlanacakmış gibi sakladı onu. Geceler boyu yüzünü, kirpiklerini, ellerini seyretti. Göl ninnileri söyledi ona. Hiç fark etmeden, boşluğuna yavaş yavaş onun biçimini verdi. Sonra, anlattı biriktiği ne var-

sa, hiç usanmadan anlattı durdu. Ama anlattıkça bütün ölü şeyler yaşamaya başlıyor ve zaman akıp giden, geçip giden bir şeye dönüşüyordu. Kendi yaşadığını da ancak anlatırken bildi göl. Böylece ölmeyi öğrendi. Hiç duymadığı bir korku yerleşti bu sefer yüreğine. Suları gitgide karardı. Kokusu değişti. Sustu.

Bu yüzden, bir akşamüstü, insanlar garip aletlerle gelip içini boşaltmaya giriştiklerinde onlara engel olmadı. Vincin kepçesiyle gövdesinden söküverdikleri kıymetlisi, kıyıdaki balçıktan kalenin efendisiyken şimdi,
Göl oyuğunda bomboş,
Dilsiz,
Sağır,
Kıpırtısız...
Zaman gibi.

MEHMET

Daha önce hiç boğulmuş birini görmemiştim. Ama Rıfat Ağbi'nin hikâyesi çakılıdır zihnimde. Rıfat! Bizim oralı. Dereye düşüp kaybolmuştu. Günler sonra sadece tek kolunu buldular. Rıfat Ağbi yerine o kolu gömdüler mezarlığa. Haberi duyduğunda annem "Kalanı kim bilir hangi suya karıştı" diye mırıldanmıştı başını sallayıp. Hiç unutmadım. Unutamadım... Çünkü o günden sonra elimde olmadan bütün sularda Rıfat Ağbi'yi dolaştırmaya başlamış; musluklardan, fıskiyelerden, su birikintilerinden korkar olmuştum. Ne garip, meğer yıllar sonra bu gölde bulacakmışım onu.

Demin, göle bakarken, sudan ağır ağır çıktı Rıfat Ağbi. Yürüdü, yürüdü, kıyıda durdu. Göl onu tutuyordu daha, upuzun bir pelerin gibi omuzlarından akıyordu. Birini arıyor gibi

uzaklara bakıyordu. Bildim kimi aradığını. Çok geçmeden Salih Ağbi de çıkıp geldi zaten. Can arkadaşı derede kaybolup gittiğinden beri her kıyıyı beklemişti gözleri. Onu beklerken de iyice Rıfat Ağbi'ye benzemişti. Yürüyüşü, gülüşü, bakışları... O Salih işte, bildim. Koştu geldi ötelerden soluk soluğa. Rıfat Ağbi'nin yanına varınca ayaklarının dibine çömeldi. Küçüldü, ağladı. Hiç tereddüt etmeden, bir ekmeği böler gibi ayırdı sağ kolunu vücudundan. Uzattı arkadaşına. Rıfat Ağbi aldı kendisine uzatılanı, sonra döndü arkasını, yürüdü gitti. Yavaş yavaş kayboldu yine gölde.

Bazen uyurken de böyle oluyor. Bir rüya görüyorum. Rüyanın bir yerlerinde uyanıyorum. Bakıyorum odamdayım; duvarlar işte, pencere işte, masam işte! Ama rüya odanın içinde devam ediyor. Gerçek mi değil mi anlayamıyorum. En çok Esmer'i görürüm ben. Önce ayak sesleri gelir, sonra simsiyah bir gölge olup upuzun yelesini, kuyruğunu geceye savurarak odamdan geçer. Tozu dumana katarak duvarların ardında kaybolur. O geceki gibi peşinden gitmek isterim, onun gibi hızlı koşmak, ağaçların arasından geniş düzlüklere çıkmak... Olmaz, mahallenin hep birbirine benzeyen daracık sokaklarında nefes nefese dolaşırken bulurum kendimi. O gölgenin peşinde, bir türlü eve varamam. Nerede olduğumu bir türlü çıkaramam. Oysa duvarlar işte, pencere işte, masam işte!

Esmer! Kısrağımdı. Benim değildi tabii ama ilk bana izin vermiş, ilk beni tutmuştu sırtında; onun için benim bellemiştim. Zamanla da onun, odamın duvarındaki eski halıda koşturup duran, her gece uyumadan önce uzun uzun seyrettiğim kuzgunî siyah at olduğuna, yokluğuma dayanamayıp eski halıdan fırlayıp çıktığına, ardımdan çiftliğe geldiğine inanmaya başlamıştım. Önce iplerini ilmek ilmek koparmış,

sonra koşarak kendini yeniden dokumuş olmalıydı. Rüzgârlı bir gecede... Çünkü gecenin siyahı, rüzgârın hırçınlığı karışmıştı dokusuna.

Ama Bekir Usta'nın bunlardan haberi yoktu! O, Esmer'i yaylada dolaşan yaban atların arasında görmüş, onu sürüden ayırabilmek için günlerce izini sürmüş, yakaladığında da ona "Esmer" adını vermişti. Sonunda yanında Esmer'le çiftliğe döndüğünde, gözleri vahşi atlar gibi bakan bu adamı babamın yere göğe sığdıramadığı Bekir Usta ile bir türlü bağdaştıramamıştım. Zaten onun da bana aldırdığı yoktu. Daha doğrusu Esmer'den başka hiçbir şeyi görmüyor gibiydi. Onu yakalayıp çiftliğe getirmeyi başarmıştı ama aralarındaki savaş bitmemişti. Çiftliktekilerse Esmer'den uğursuz bir şeymişçesine uzak duruyor, onun adını bile anmaktan çekiniyorlardı. Etraftaki her şey garip bir bekleyişe bürünmüştü. Bekir Usta Esmer tarafından kabul edilmeyi, çalışanlar Bekir Usta'nın talimatlarını, tekerlek atölyesi işçilerini, turistler için kasabaya konulacak faytonlar tekerleklerini, kasabalı faytonlarını bekliyordu. Sanki birden bir şey olacak ve zaman durduğu yerden yeniden işlemeye başlayacaktı. O şeyin ne olduğunu kestirememek içimde soğuk bir ürpertiye yol açıyordu.

Yine de bu durumdan pek şikâyetçi değildim. Bir fotoğraf karesinin içinde dolaşır gibi kimseye görünmeden dilediğimce vakit geçiriyor, Bekir Usta ile Esmer'i uzaktan gizli gizli izliyor, Esmer'e yaklaşabilmek için can atıyordum. Bir gün Bekir Usta çifteyi yiyince kendimi tutamayıp kahkahayı basıvermişim. Akşama haraya çağrıldım. Kalfa Esmer'i işaret ederek eğeri elime tutuşturdu. Bekir Usta'nın beni iliklerime kadar ürperten bakışları altında, dimdik oturdum sırtında Esmer'in.

Ah Esmer! Onun, Bekir Usta'nın bir türlü uyanamadığı bir rüyanın içinde yaşadığını, Bekir Usta'nın onu kendinden söküp çiftliğe getirdiğini sonradan öğrendim. Aslında belki de Bekir Usta bizi alıp ucu bucağı olmayan sonsuz rüyasının içine bırakmış, kendisi çıktıktan sonra da bütün kapılarını üzerimize kapatmıştı, bilmiyorum...

Gecelerden birinde uyandım. Uyandım diyorum ama zaten yarı uyur, yarı uyanık yatakta dönüp duruyordum. Hava şimdiki gibi çok sıcaktı. Kalfanın akşam anlattıkları bir türlü aklımdan çıkmıyordu. İşleri bitirmiş atölyenin önünde soluklanıyorduk. Karşımızdaki koru yavaş yavaş karanlığa gömülüyor, ağaçlar sahipsiz gölgelere dönüşüyordu. Baktıkça korunun, çocukları korkuttukları gibi dünyanın sonuna açıldığına, oraya kadar gitmeye kalkan meraklıları yuttuğuna inanmaya başlamıştım. O sırada kalfa, sigarasından derin nefesler çekerek Bekir Usta ile Seher'in babamdan bir türlü duyamadığım hikâyesini anlatmaya başladı.

Bu evliliğin sonunun iyi olmayacağı daha baştan belliymiş aslında. Çünkü bizim oralardan değilmiş Seher. Huyu suyu başkaymış. Rengârenk, süslü at arabalarıyla oradan oraya gezen, kurdukları büyük çadırda yaptıkları gösterilerle köylülerin aklını başından alan, çocukların ve erkeklerin gelmelerini iple çektikleri, kadınlarınsa lanet üzerine lanet yağdırdıkları göçerlerden biriymiş. Bekir Usta, at arabalarının bakımı, tamiri için bir süre onlarla kalmış. Ne olduysa o zaman olmuş zaten. Onca evlenmekten kaçan Bekir Usta, işini bitirip çiftliğe dönerken bu mavi gözlü, incecik kızı da yanında getirmek, onunla evlenmek istemiş. Seher çocukluğundan beri birlikte olduğu, çadırda gösteriler yaptığı atını, Esmer'i de yanında getirmek şartıyla Bekir Usta'nın teklifini kabul etmiş. İlk başta kimse inanmamış karısı olduğuna. Bekir Usta hevesini alınca gider sanmışlar.

Ama öyle olmamış; çadır toplanıp kervan yola koyulmuş, Seher de Esmer'le birlikte çiftlikte kalmaya devam etmiş.

İlk başlarda her şey yolunda görünüyormuş ama bir süre sonra Seher'in garip halleri, gece gündüz demeden, üzerinde ne olduğuna aldırmadan evden fırlayıp çıkması, Esmer'e atlayarak korunun içinde saatlerce at sürmesi, kimseden çekinmeden yüksek sesle söylediği şarkılar, erkeklerle açık saçık konuşması Bekir Usta'yı rahatsız etmeye başlamış. Seher'in, Bekir Usta çiftlikte olmadığı zamanlarda unutamadığı eski sevgilisi ile koruda buluştuğu dedikoduları da bardağı taşıran son damla olmuş. Bekir Usta, bir kavga sonrasında, yanına Seher'den başka kimseyi yaklaştırmayan Esmer'i koruya götürüp vurmuş. Seher'i de eve kilitlemiş. Ama nasılsa ertesi sabah Seher yatağında yokmuş. Ne evden çıktığını ne de gittiğini gören olmuş. Günlerce her yeri, çiftliği, koruyu didik didik aramışlar ama ondan hiçbir iz bulamamışlar. Zamanla Seher, onu bir türlü kabullenememiş çiftliktekilerin de gayretiyle öyle bir yok olmuş ki sanki çiftliğe hiç gelmemiş, hiç etrafta dolaşmamış, hiç onlarla sohbet etmemiş, pencerelerden hiç bakmamış... Belki de bu yüzden kimse Bekir Usta'daki değişimi fark edememiş. Yavaş yavaş, içinden soğumuş Bekir Usta. Sonra bir gün bir bakmışlar ki Bekir Usta dedikleri adam hiç o tanıdıkları Bekir Usta değil.

Çiftliğin işleri de gitgide bozulmuş. Kimse at arabasına ihtiyaç duymaz olmuş. Bekir Usta çiftlikteki herkesi göndermiş o sıra, kendi de iyice yaban atlara düşmüş. Bütün vaktini onların peşinde geçiriyor, günlerce çiftliğe dönmediği oluyormuş. Bekir Usta'nın yakalayamadığı, bir şekilde ehlileştiremediği at yok gibiymiş. Kimse yerini bilmiyormuş ama koruda onun elinde ölen atlardan oluşan bir at mezarlığı bile varmış. Kalfa burada susup Bekir Usta'ya acır gibi, "Atlara boyun

eğdirdikçe kendi yılkılığını unutuyordu herhalde" diye mırıldandı. Sonra birdenbire fark etmiş gibi "Şu yeni kısrak" dedi, "Tövbe! Esmer'in tıpatıp aynısı."

Düşündükçe içimde kötü bir sıkıntı büyüyordu. Bir an önce Esmer'i görmek, yanında sabahlamak istedim. Dışarı çıkıp ahıra gittim. Ama ahırın kapısı kilitliydi. İçeriden loş bir ışık sızıyordu. Merdiveni dayayıp tepedeki pencereden baktım. Cam buğulanmıştı. İçeride ne olduğunu tam olarak seçemiyordum ama Bekir Usta'yı kalıbından tanıdım. Esmer'in etrafında volta atıyordu. Kalfanın son söyledikleri kulağımda uğuldamaya, başım dönmeye başladı. "Esmer'in tıpatıp aynısı!" O anda Bekir Usta dönüp yukarıya baktı ya da bana öyle geldi. Elim ayağım boşaldı birden, yere kötü kapaklandım.

Kendime yeni gelebilmiştim ki ahırın kapısı gürültüyle açıldı, Esmer fırlayarak önümden geçti. Üzerindeki Bekir Usta'ydı. Korunun orada karanlığa karışıp tamamen gözden kayboldular. Bunun gerçek olup olmadığını anlamak için uzun uzun arkalarından baktım. Sonra onlara yetişebilirmişim gibi koşmaya başladım. Sonunda soluğum kesilip olduğum yere yığıldığımda gözümün önüne birden kulübedeki eski tüfek geldi. Bekir Usta'nın onunla Esmer'i vuracağı düşüncesi içime bir alev gibi düştü. Duramadım. Nefes nefese çiftliğe geri koştum. Kulübeye varınca kapısını omuz vurup zorlayarak açtım. Neyse ki tüfek tam karşıdaki duvarda, yerinde duruyordu. Bu beni biraz rahatlattı. Nedense tüfeği de yanıma alıp ahıra döndüm. Esmer'in yerine kıvrıldım. Beklerken dalmışım. Sabah koru bekçisinin sesine uyandım. Kalfayla konuşuyorlardı. Güneş doğarken Esmer'i, korunun sonundaki uçuruma doğru hiç hız kesmeden koşarken gördüğünü, üzerindekini Bekir Usta'ya benzettiğini anlatıyordu. Arkalarından çok bağırmış ama bir türlü sesini duyuramamış.

HALİL

Ben de hiç ölü görmedim. Anamınkini bile. Ama bizim kasaba toptan ölüydü zaten Mehmet. Ölü bir kasabaydı. Hani bir kitaptan bahsetmiştim sana, oradaki gibi, yaşayan herkes ölüydü. Hâlbuki bahçelerimizde kayısı, dut, kiraz ağaçları olurdu. Ağaçlarda da bizim için salıncaklar... Sonra kurbağa yakaladığımız bir göl, balkon demirlerinden sarkan halılar, başıboş kediler de vardı. Ama sokaklarda yürürken gökyüzü gittikçe uzaklaşır, evlerin içinde görünmeyen kadınlar dolaşır, yaşlılar hep pencere arkasında, kıpırdamadan otururlardı. Yüzleri her şeyin içten içe çürüdüğünü söyler gibiydi. Şuraya yığdıkları balçık gibi kötü, pis bir koku yayılırdı kasabadan.

Anam öldüğünde on dördümdeydim. Sara hastasıydı. Hiç ölü birini görmedim de nasıl ölünür gördüm ben Mehmet. Her nöbette evin pencerelerinin baktığı tepeye kaçardım. O çırpınırdı. Tepe çırpınırdı, her şey çırpınırdı... Onun uzağında olmak da pek işe yaramazdı. Nöbetin geçmesini beklerken benim de elim ayağım kasılır, dişlerim kenetlenir, dünya altımdan kayardı. Öyle bir his büyüttü beni, anlarsın... "Ne çok kitap biliyorsun" diyorsun ya, işte o günlerden kaldı bu alışkanlık. Elime, ilçe kütüphanesinden, oradan buradan bulduğum yazılı ne varsa alır tepeye sığınırdım.

Babamı senesine evlendirdiler. Her şey değişti. Analığım genç, gözleri her yerde, elleri her yerde, ayakları her yerde bir kadın. Sanki hapsedilmiş bir çöl rüzgârı evin içinde. En ufak çatlaklara bile sızan, her yeri taşıdığı kumla dolduran, gittikçe doymaz bir rüzgâr. Değişti her şey. Babam dışarı çıkmaz oldu önceleri. İş güç, hayat telâşı, çoluk çocuk unuttu. Sonra gitgide suskunlaştı, zayıfladı, gözleri iki kara deliğe benzedi yüzünde. Ablam olanlara daha fazla dayanamadı, anamı çok severdi, en çok o severdi anamı. Çeyizini bile almadan fukara-

nın birine kaçtı. Babam evden çıkmazken sonraları eve giremez oldu. Onu dükkânda ayakkabılarla konuşurken görenler olmuş. Namaz kılarken, elleri göğe çevrili, taşlaşmış gibi kalıyormuş saatlerce. Kimi, "Genç kadın delirtti" dedi, kimi anamın âhını aldığını söyledi, kimi de cinlere bağladı durumunu.

Beni hiç sorma Mehmet. Analığım nasıl bütün eve yavaş yavaş sızıp her yeri kapladıysa bende de öyle yayıldı, bütün boşluklarıma girdi, çıktı. Odadaki sedirde elimde kitap otururdum. Onun adımlarını dinlerdim. Sonra gelirdi. Her seferinde "Ne okuyorsun?" diye sorardı. Ona da okumamı isterdi. Ben okurken iyice yanıma sokulurdu. Nefesi canımı yakardı Mehmet. Canın öyle yanabileceğini bilmezdim. Olanlar olurdu işte. Kaçamazdım. O istediğinde gelir istediğinde giderdi. Ben hep orada onu beklerdim.

En son, babam öldüğünde gördüm yüzünü. Rüzgâr yanar mı diyeceksin; kendi içine esen rüzgâr yanar. Ateşini ateşle söndürmüş anlayacağın. Kararmış, büzüşmüş, içine dökmüş küllerini. Babamı gömdüğümüzün gecesi, bizim sedirde yan yana oturduk. Karanlıktı. Yüzü içeriye dolan ışıkta eskisi gibi göründü gözüme. Yanağını okşadım. "Kalmayacak mısın?" dedi. Ona Limonluktaki Yangın'ı* okudum. Bitince "Git artık" dedi. Sesi, bir ihtiyarın sesiydi. Onu orada bırakıp döndüm. Birkaç gün sonra haberi geldi. Evi kendiyle birlikte ateşe vermiş Mehmet.

Edip Cansever'in "Ruhi Bey ve Limonluktaki Yangın" isimli şiiri

SÖKÜLEN

Bütün o bozkırları, dağları, ovaları, ağaçları geçtikten sonra, tuhaf bir hayvan gibi içine kapanmış kasabayla karşılaşmak, zamanın hiç geçmediği hissini uyandırıyordu. Terminal neredeyse hiç değişmemişti. Yılgın yüzler, telaşlı kadınlar, huysuzlanan çocuklar, bekleyen bohçalar, eski bavullar, koliler, simitçiler, çaycılar, işportacılar, tuvaletten yayılan koku... Bir sigara yaktım. Ellerim kolonya kokuyordu. Midem bulandı. İçimden ilk otobüse binip geri dönmek geçiyordu. Ama Salih Ağbi gelene kadar donup kaldım bir köşede. Geleceğimi bir tek ona söylemiştim. Bir adam elindeki anahtarları sallaya sallaya, neşeli bir yürüyüşle yaklaştı. "Vay!" deyip sarıldı. Değişmişti. Ancak birkaç kat kazırsam eski Salih Ağbi'ye kavuşabilirmişim gibi geldi. Aramızda adını koyamadığımız bir bağlılık, hayır, suç ortaklığı vardı. "Vay" diyebildim yüzüne bakıp. Tekrar kucakladı. Arabaya doğru sürükledi beni.

Sürekli konuşuyordu. Mahallede, hısım akraba arasında olanları bir çırpıda anlattı. Kim kiminle evlenmiş, kim ölmüş kim kalmış, kim ne iş yapıyor, kim zengin olmuş kim iflas etmiş... Onu dinlerken sözün zamanı aşan bir şey olduğunun farkına vardım. Söz zamanı kısaltıp uzatabiliyor, eğip bükebiliyordu. Bir yandan da etrafı görmeye çalışıyordum. Salih Ağbi,

taş köprüye vardığımızda sustu. Uzaktaki camide ezan okunuyordu. Kesiksu Deresi'nin gür suları çekilmişti. Köprünün tam ortasındaydık. Yüzüne baktım, korkularıma... "Şu köprü yıkılıverse, karşıya hiç geçemesek, değil mi Ağbi!" demek istedim. "Eskiden suları ne çoktu" dedim onun yerine. "Bu yaz hiç yağmur yağmadı" diye cevap verdi. Karşıdaydık.

Köprüyü geçince mezarlığa çıkıyorduk. Burada, evlerin pencereleri mezarlığa bakar, çocukların topları sık sık mezarlığa kaçar, pazar mezarlığın önünde kurulurdu. Ölüme bir başkaldırı gibiydi burada mezarlık. Israrla hayatın içinde bırakılmıştı. Çocukken annemle buraya gelişlerimiz canlandı gözümde. Bir keresinde teyzem, ağbimin sadece kolu gömüldüğü için ruhunun huzur bulamadığını söylemişti. Bu sözler, ne zaman mezarlığa gelsek kulağımda çınlamaya başlardı. Ağbimin huzursuz ruhunun beni yakalamasından ölesiye korkardım. Annemin dizinin dibine iyice sokulurdum. Annem bir dua gibi "Uğursuz Kesik, susuz kal sen de!" diye mırıldanır dururdu.

Eskimiş bir çocukluk benimki. Yırtık pırtık ama yine de atılamayan, bir başkasına verilemeyen bir çocukluk. Beni ona bağlayan şeylerden; rüyalarıma girip duran babadan kalma evden, eşyalardan kurtulursam ondan da kurtulurum sanıyordum. Bunun için döndüm. Yanından geçtiğimiz mezarlığa bakarken, bir mezar taşı olmayı, bitmiş bir hayatın yazısı olmayı düşledim. Çok değil. Evli, iki çocuklu, akşamları evine elinde torbalarla giden, kasabın etin iyisini verdiği, manavın sebzeyi meyveyi seçtirdiği, yolda karşılaştıklarıyla selamlaşan bir adamın hayatının yazısı. Eve varmak için sabırsızlandım birden. Salih Ağbi'yse iyice sessizleşmişti. Yolun kalanını neredeyse konuşmadan tamamladık. Akşama meyhaneye çağırdı. Birkaç arkadaşa haber vermiş. Eski günlerden konu-

şurmuşuz. "Tamam" dedim. Evin arkamda soluduğunu duyuyordum. Salih Ağbi gözden kaybolana kadar toprak yolda bekledim. Aklımdan yapacağım işleri geçirdim bir müddet. Bu beni rahatlatıyordu. Ev havalandırılacak. Musluklar akıtılacak. Babamın eşyaları ayrılacak... Eşyalar, giysiler kimlere verilecek? Yıllardır evi satın almak isteyen topal bakkal hâlâ yaşıyor mu? Yaşıyorsa evi almayı hâlâ istiyor mu?

Evin göz alıcı mavisi solmuştu. Bir anlığına, geri çekildiğini düşündüm. Bu içeriye girmem için cesaretlendirdi beni. Bahçe beklediğimden bakımlıydı. Birileri eski günlerdeki gibi domates, salatalık yetiştirmişti. Tahta masa, sandalyeler, masadaki sürahi bile tanıdıktı. Kapıyı annem açsa şaşırmazdım. Anahtar iki kere döndükten sonra içeriye girdim. Hava temiz kokuyordu. Yüzüme yemek kokusu çarpmamasını yadırgadım. Salih Ağbi düzenli yokladığından bahsetmişti. Bahçeyi de o ekmiş olmalıydı. Böyle temize çekiyordu kendini, ağbimin yerine geçerek, onun boşluğunu doldurmaya çalışarak. Her şey aynı, eski yerindeydi. Oturma odasındaki cama bitişik sedire oturdum. Eskiden yatağım olan sedirdi bu. Pencereden bakarak uyumak hoşuma giderdi. Bahçeye baktım. Bir kedi gelip camın önüne sıçradı. Ev havalandırılacak. Babamın eşyaları ayrılacak... Tarifsiz bir bitkinlik çöktü üzerime. Elimi kolumu kaldıramıyordum. Kedi kıvrılıp pervazda uykuya daldı. Onu izlerken gözlerimin kapanmasına engel olamadım.

Tanıdık bir sese uyandım. Hava kararmıştı. İçeriye sızan ışığın da etkisiyle her şey başkalaşıyordu gözümde. Eşyalar, bahçedeki erik ağacı, köşedeki koltuk... Köşedeki koltuk! Ses oradan geliyordu, biliyordum. "Saçma!" dedim içimden, kalkıp odadan çıkmak, ışıkları açmak istedim. Ama üzerimde bir ağırlık vardı. Onu kaldırıp atamıyor, boğuluyordum. Gözle-

rimi sımsıkı yumdum. Çocukluğumdaki gibi. Ama karanlığın içinde şekiller belirmedi bu sefer. Gözlerimin ardında yaşayan tavşanlar, kuşlar, bisikletler, yarış arabaları yardıma gelmedi. Köşedeki koltukta bir kadın vardı, hissediyordum. Yüzünü seçemediğim bir kadın. Örgü örüyordu. Onun şişlerinin sesiydi odayı saran. Beni izliyordu yine. Çocukluğumun bekçisi. O koltuktan hiç kalkmamıştı. Çocukluğumu örüyor, söküp tekrar örüyordu. Aynı iplerle...

Telefonun ısrarlı sesi, karanlığı ağır ağır sıyırdı üzerimden. Zorlukla ayağa kalkıp el yordamıyla telefona ulaştım. Arayan Salih Ağbi'ydi. "Nerede kaldın?" dedi. "İşlere dalmışım, çıkıyorum şimdi" dedim. Telefonu kapatıp bahçeye attım kendimi. Temiz hava iyi geldi. Biraz sakinleştikten sonra tekrar içeri girdim. Bütün ışıkları açıp odaları dolaştım. Babamın odasının kapısı aralıktı. Demir başlıklı karyola görünüyordu. Üzerine eski, yün bir battaniye örtülmüştü. Babamı düşündüm. Ölü bedenini, sararmış, kıpırtısız yüzünü... Komşular kokudan şüphelenip burada bulmuşlardı ölüsünü. Ağbimin mezarına gömmüşlerdi.

O yatakta uyursam, babam hakkında bilmediğim her şeyin rüyama girip teker teker çözülüvereceği hissine kapıldım. Bu his odanın içine girmem için itekledi beni. Duvarı boydan boya kaplayan ahşap gardrop bir şeyler söylemek istercesine esneyip gıcırdadı. Dayanamayıp kapaklarından birini açtım. Giysilerden, yünle karışık buruk bir koku yükseldi. Ceketler, gömlekler, üst üste konulmuş kazaklar...

Lacivert, yazlık bir ceket, diğerlerinin arasında hemen dikkatimi çekti. İncecik kumaştan ceketi çıkarıp baktım. Uzun uzun okşadım serin dokusunu. Hâlâ yeniydi. O gün de babamın üzerinde bu ceket vardı. Öyle canlıydı ki gözümün

önünde. Babam ağbim öldükten sonra başka biri gibi olmuştu. Gözlerinde derin bir pırıltı; delilerinkini andıran. Gittikçe suskun. Giydiklerine hiç dikkat etmediği kadar dikkat etmeye, kokular sürmeye, eve geç saatlerde gelmeye başlamıştı. Annemse gittikçe kuruyordu. Hani kitapların arasına konulan çiçekler gibi, dokunsan dağılıverecekti.

Babamın, mahallenin meşhur yollusu Emine'nin evinden çıkmadığını da o sıralarda duyduk. Eve gelmediği bir akşam, onu, üzerinde lacivert ceketiyle o köhne evde bulduğumuzda, annem uzun uzun babamın yüzüne bakmış, hiçbir şey dememişti. Sonra eve dönmüştük. Annem bir yükü üzerinden atmış gibiydi. Artık babama karşı hep haklı konumda olacaktı. Bunun sevinci miydi yüzünde beliren hiç bilemedim. Bir şey olmamış gibi yemekler hazırladı, üzerine temiz giysiler giydi. Babam yine sabaha karşı döndü eve. Annem sakince oturduğu yerden kalkmış "Aç mısın?" diye sormuştu. Ondan sonra da neredeyse hiç konuşmadılar, yıllar boyu sessizlikleriyle ezdiler birbirlerini.

Babamın giyinip kuşanıp istediği zaman kapıyı çekip çıkmasına, evin önündeki yokuşu salına salına tırmanışına, her şeyi ardında bırakabilmesine, sessizliğine, hayat ona hiç dokunmuyormuş, uzağından geçip gidiyormuş gibi yaşamasına özenirdim. Ama ben, hep o taş köprünün kenarında oturacak, kırmızı oyuncak kamyonumun peşinden suya atlayan ağbimin kayboluşunu izleyecektim. Yakarışlarım Salih Ağbi'nin kulağından hiç gitmeyecekti, "Salih Ağbi, kurtar onuu, nolurr, Salih Ağbiii!" Ben, Salih Ağbi ve Ağbim, köprünün kenarında ayaklarımızı sallandırıyorduk. Kırmızı kamyon elimdeydi. Salih Ağbi kamyonu istiyor, çekiştiriyordu. Vermiyordum. Ağbimle gülüşüyorlardı. Altımızda Kesiksu Dere'si gürül gürül akıyordu...

Babamı en son köyde, annem öldüğünde gördüm. Annem köyde gömülmek istemiş. "Beni o derenin geçtiği yere gömmeyin" demiş. Eğilip kulağıma fısıldamıştı bunu. Yaşlanmış, yıpranmıştı. Gözlerine bakınca, ağbimin ölümüne benim sebep olduğumu bildiğini düşünmüştüm nedense. Sonra sudan bir kavgayla babamla tamamen koptuk. Bir daha ne yüzünü gördüm ne de sesini duydum. Cenazesine de gitmedim. Ölmesi kabul edilir bir şey değildi çünkü. Artık çıkmayan bir iz gibi kalacaktı zihnimde.

Banyoya gidip elimi yüzümü yıkadım, saçlarımı düzelttim. Hep babama benzediğimi söylerlerdi. İnkâr ederdim. Ama aynada gördüğüm onun yüzüydü. Gözlerim onunkiler gibi deli deli parlıyordu. Lacivert ceketi üzerime geçirdim. Yakıştırdım kendime. Kapıyı çekip çıktım. Yokuşu onun yürüyüşünü taklit ederek salına salına tırmandım. Acele etmeden, yaz gecesinin tadını çıkara çıkara, yıldızları izleyerek epeyce yürüdüm. Evlerin içini seyrettim, hayaller kurdum. Ne kadar yürüdüm, nereye geldim karıştırmaya başlamıştım. Ama ayaklarım gidecekleri yeri biliyordu. Emindim bundan. Meyhane çok uzakta kalmıştı. Sanki hiç gidilemez bir yerdeydi. Aldırmadım.

Sonunda üç katlı, bakımsız bir apartmanın önünde durdum. Daha önce defalarca geldiğim bir yere gelmiş gibi tırmandım apartmanın dar merdivenlerini. Nefes nefese eski bir kapının zilini çaldım. Kapıyı sekiz-dokuz yaşlarında pijamalı bir kız açtı. Kenara çekilip içeriye seslendi, "Anneee, anneeeee" Dış kapının dibindeki terlikleri, ayakkabıları iteleyerek içeriye girdim. Duvarlar iç bunaltıcı bir pembeye boyanmış, üzerlerine zevksiz manzara resimleri yapıştırılmıştı. Çocuğun peşinden büyükçe bir odaya geçtim. Kız kapının dibinde durmuş, utangaç bakışlarla beni süzüyordu.

Desenli, fırfırlı koltuk örtüleri oraya buraya kaymış, dergiler, gazeteler etrafa saçılmıştı. Televizyonda eski bir yabancı film oynuyordu. Sehpaların üzerindeki dolu küllüklerden dalga dalga izmarit kokusu yayılıyordu. Salona açılan odadan dağınık saçlı, etine dolgun, dudaklarını ve tırnaklarını kıpkırmızı boyamış bir kadın çıktı. Ağzında tuttuğu tokayla saçlarını tepede topladı. "Oooo beyimiz gelmiş" dedi alaylı alaylı. Kapıdaki çocuğa da eline geçirdiği terliklerden birini fırlattı, "Git yat kız!" Sonra sehpadan bir sigara alıp yaktı. Koltuklardan birine hışımla oturdu. "Buraya her canın istediğinde elini kolunu sallayarak gelemezsin, siktir git!" dedi tıslayarak. "İki sıçımlık parayla..." diye söylendi. Kadının gözlerinde birazcık şefkat aradım. Saçlarımı parmaklarının arasına alıp birazcık okşasa, beni küçük bir çocuk gibi uyutsa yeterdi. Ama boşunaydı. Yine de beyaz gerdanından, dolgun vücudundan hoşlanmıştım. Kalkıp sertçe kolunu tuttum. "Yürü" dedim kendi sesime şaşırarak. İçerideki odaya girdik.

Altındaki eşofmanı, külotunu çıkarıp bacaklarını açtı. "Hadi," dedi "ne yapacaksan yap da git başımdan." Yaklaştım. Boynunu öpmeye, memelerini okşamaya başladım. Kadın komodinin üzerinde duran yarısı yenmiş bir elmaya uzandı. Kocaman bir ısırık aldı. "Karın geldi bugün" dedi, "Seni arıyormuş." Durdum. Başım feci dönüyordu. "Ben de gece düşer buraya, o zaman gel dedim" diye ekledi. İçimden yüzüne okkalı bir yumruk atmak geldi. Yaptım da. Bir şey olmamış gibi kıkırdadı. Başını geriye attı. Elmadan bir ısırık daha aldı. Elmanın beyazına bulaşan kan iyice midemi bulandırdı. Ne yapacağımı bilemiyordum.

Sonra odanın kapısı aralıksız çalmaya başladı. Kız sesleniyordu, "Anneee, anneeee." Açılan kapıdan içeriye, zayıf, gözleri gerilere kaçmış, benzi sapsarı bir kadın ile bir oğlan çocu-

ğunun başları uzandı. İçeriye doğru birkaç adım attılar. Dosdoğru yüzüme bakıyorlardı. Kadın kucağında kopuk bir kol taşıyordu. Acı acı bir şeyler aktı bakışlarından, bütün gücüm tükendi. Onları öylece bırakıp dışarı fırladım. Merdivenlerden üçer beşer indim. Bir ağacın dibine midemde ne varsa çıkardım.

Yeterince yürürsem, her şeyi ardımda bırakabilirim diyordum içimden. Biraz kendime geldiğimde tekrar yürümeye başladım. Ayaklarıma teslim olmuştum. Gittikçe hızlı, daha hızlı... Üç- dört sokak geçip bir yokuştan indim. Köşeyi dönüp mavi kireç badanalı bir evin bahçesine girdim. Ceketimin cebinde şıngırdayıp duran anahtarlarla eski kapıyı açtım. İçerisi karanlıktı. Duvarları yoklayarak nispeten aydınlık bir odaya geçtim. Sokak lambasının ışığı içeriye sızıyordu. İlerledim. Yüzü karanlıkta iyice gölgeli, zayıf bir kadın, elindeki örgüyü bırakıp ayağa kalktı, "Aç mısın?" diye sordu. Cevap vermedim. Odadaki boş sedire uzandım. Sırtımı döndüm. Kadın oturmuş, örgüsünü örmeye devam ediyor olmalıydı. Şişlerin sesi gittikçe büyüdü. Gözlerimi sımsıkı yumdum.

YAĞMUR GÖLGESİ*

Günlerdir hastaydı, açtı. Yattığı yerde gözleriyle beni izliyordu. Buna dayanamıyordum. Laf olsun diye "Yağmur başladı" dedim. O zaman bakışlarını pencereye çevirdi. Küçülmüş bedeni, dökülmüş saçları, sararmış yüzü kaçma isteği uyandırıyordu. Oysa güzel kadındı. Buraların meşhur yollusu, Emine! Her kadın bir gün annesine benzeyeceğinden korkar. Ben korkmuyordum. Pezevengi Niyazi bir gün banyodan çıkarken kıçıma bir şaplak patlatmış, "Bu götle aç kalmazsın" demişti. "Anana çekmişsin". Aklıma geldi birden. Kalktım. Boy aynasında kendimi inceledim. Hırkamı alıp çıktım.

İlk müşterim balıkçının oğluydu. Ona müşteri demek olmaz. Çünkü galiba onu beğeniyordum. Beni harabeye götürdü. Şaşkındı. Elleri titriyordu. Ben on yedi, o en fazla on dokuz. Yerdeki otlar bacaklarımı dalıyordu. Yağmur şiddetlenmişti. İşini bitirene kadar, çok yakından gelen tuhaf sesin nasıl bir hayvana ait olduğunu düşündüm durdum. Gözümün önünden uzun bacaklı, kanatlı bir sürü böcek geldi geçti. Sesi hiç birisine yakıştıramadım. Sonra kalktı. Pantolonunu çekti. "Hoşuna gitti mi" dedi. "Gitti" dedim. Yüzüme bakmadan konuşuyordu. Elime, avucunda buruşturduğu paraları tutuşturdu. Paralara baktım. Tuhaf ses susmuştu. İçim susmuştu.

Müthiş bir rahatlama duydum. Dönerken manavdan üzüm aldım anneme. Bir kaç tane zar zor yedi. "Yağmur durdu mu" dedi ölmeden önce.

Yıkık duvarların arasında içi boş bir bedendim gittikçe. O harabede neredeyse bütün kasaba üzerimden geçti. Dolmadım. Çoğunun sesini duymadım, gözlerini görmedim, sadece kokuları kaldı tenimde. Bir iki tanesi âşık oldu, bir iki tanesine de ben tutuldum. Meyhaneciyse sadece onun olayım istedi. Harabede hiç yatmadı benimle. Yeni bir kadın düşledi benden. Adımı Nora koydu. Rum şarkıları ezberletti bana. Nora'ya dönüşünce ben; yaldızlı giysilerim, kabarık saçım, topuklu ayakkabılarımla, kasabalı da unuttu Nur'luğumu. Ben unutamadım. Şarkılarımın dili, içinden çürüyen, göz göz olmuş, küflü duvarların diliydi. Sözcükler ufalanarak çıkıyordu ağzımdan. Söyledikçe dudaklarım bembeyaz toza bulanıyordu; kirpiklerim, saçlarım da... Ama görmüyorlardı. Nora şarkı söylüyor diyorlardı; ulaşılmaz, güzel Nora!

Meyhanecinin karısını okuldan tanırdım. Okulun bahçesinde kendi kendine konuşurdu bazen. Öyle zamanlarda ürkerdim ondan. Oysa önceleri gözlerine bakmayı severdim; düzlüğe çıkarırdı insanı. Sonra gittikçe kötüledi. Öğretmenliği bıraktırmışlar. O yağmurlu geceye kadar bir daha hiç görmedim yüzünü. Sahnedeydim, şarkı söylüyordum. Her şey çok yeniydi daha. Kızı geldi meyhaneye, kimse onu fark etmeyince, "Annem gitti" diye avazının çıktığı kadar bağırmaya başladı. Meyhaneciyle aramaya çıktık. Onu ben buldum. Zeytin ağaçlarının orada... Yüzü yok gibiydi. Yağmur silmişti sanki hatlarını. Okulun bahçesinde kendi kendine konuşurken gördüğümde içim nasıl karışıyorsa öyle karıştım... "Gül hocam!" dedim, yanına gittim. Meyhaneci geride duruyordu, yaklaşmıyordu. Başını kaldırdı. Olmayan gözleriyle uzun

uzun baktı yüzüme. Sonra alay eder gibi güldü. Olmayan ağzıyla... Ayağa kaldırdım. Direnmedi. Yürüdü yanı başımda. Meyhaneci arkamızdan geliyordu. Hiç konuşmuyordu.

Onu benim eve getirdim. Yıkadım, kuruladım, uyuttum. Günlerce en sevdiğim şarkıları mırıldandım başucunda. Sonra meyhaneciye onu yollamasını söyledim. Bakacak kadını, oturacağı evi de ben ayarladım. Uzak değil nasılsa dedim, bitişik kasaba... Ardından meyhaneciye taşındım. Kızına da analık ettim ben. Her şeyiyle ilgilendim. Ona annesinden gelmiş gibi mektuplar yolladım hatta. Mektuplarda "Yağmurlar beni gökkuşağı ülkesine getirdi canım kızım" dedim. Kız, "Nasıl bir yer" diye sorardı sürekli. Her seferinde rengârenk derdim. Yine sorardı, "İyi ama nasıl bir yer?" O meşhur yağmurlar bittiğinde kocaman bir gökkuşağı doğdu kasabanın üzerine. Koştum, hemen kızı çağırdım. Önce baktı. Gözleri korkuyla büyüdü. "Annem oradan mı gelecek?" dedi.

Ne zamandı? Balıkçının oğlu, geride karısını, iki çocuğunu bırakıp kasabaya döndü. Her akşam meyhaneye gelmeye başladı. Yüzüme, pörsümüş bedenime yıllar hiç geçmemiş gibi, Nur'muşum gibi iştahla bakıyordu. Böyle zamanlarda içimden onunla harabede buluşmak geçiyordu. Meyhanecinin bizi izlediğini biliyordum. İzlesin istiyordum. Harabeyi de beni de balıkçının oğlunu da yaksın, yıksın. Bütün şimşekler, yıldırımlar üzerimize düşsün istiyordum. Yeter ki sonunda yağmur dursun. Yeter ki kimse beni beklemesin. Beklenmekten yorgundum.

Balıkçının oğluyla buluştuğum gecelerin birinde meyhaneci öldü. Onu meyhanede buldum. Başı barın tezgâhında... Hep bana çevrili gözleri açık. Bu defa cama yansıyan yü-

züne bakıyordu. Yanına oturdum. İçim sıkılırdı hep benim. Sonsuz sıkılırdı. Oturdukça geçti. Ağır ağır gidişini duydum içimde. Kalktım. Kızını aradım. Geldi. İkimiz birden oturduk bu defa. Sabaha kadar sustuk. Gün ışıdığında gözlerini kapattı babasının.

• • •

Genelde bar tezgâhının arkasındayımdır ben. Bütün hayatım buradan bakmaktır. Yine de benim için her gün diğerinden farklıdır. Çünkü beklemek, insan hep aynı şeyi beklese de zamanı çeşitlendirir. Bardakları kurularken beklemek, pencereden bakarak beklemek, güneşli havada beklemek, yağmur yağarken beklemek, servis yaparken beklemek, otururken beklemek, siparişleri alırken beklemek... Hepsi başka başkadır.

Ben beklerken öyle tuhaf şeyler olur ki! Geçenlerde kapının önünde, gri benekli iki atın kişneyerek durduğunu gördüm. Hiç şaşırmadım desem yeridir. Zaten, bekleyen insan, beklediği dışındaki şeylerin olmasına şaşmaz. Atların arkasında, bizim kızın çocukken resimlerine bakmaya bayıldığı kitaptakine benzer bir araba koşuluydu. İçeridekileri göremedim önce. Sonra kapı açıldı. Nora, benim çiçeğim, bütün güzelliğiyle indi. Meyhaneye doğru yürüdü... Onu izlemekten başka bir tutkum yok. İçeriye girdi. Sahneye çıktı. Sonra ne olduysa yüzü Gül oluverdi. Şarkı söylemeyi bıraktı. Bir şeyler fısıldadı. Duymak için yüzüne doğru yaklaştım. "Nora, balıkçının oğluna gitti" dedi. Öksürür gibi kötü kötü güldü. Öyle bir müddet bakıştık. Baktıkça yabancılıyorduk birbirimizi, yok ediyorduk. İyi oluyordu. Sonra dışarıda yağmur başladı. Ürperdim. Müziğin sesini açtım. Sahne boştu. Ben Nora'yı bekliyordum.

Bir keresinde de ben ölmüştüm. Başım barın tezgâhına düşmüştü. Durmuş, kendimi seyretmiştim beni görmelerini beklerken. Kapı defalarca açılıp kapanmış, kızım, Nora, garsonlar, aşçı defalarca yanımdan geçip gitmişlerdi. Ama kimse anlamamıştı benim öldüğümü. Kimse! Herkes her gün yapmaları gereken neyse onları yapıyordu. Ben de. Bekliyordum. Ölüyordum içten içe. Böyleydi...

Bir başka gün de Gül ölmüştü. Hatta onu ben öldürmüştüm. Ama bir türlü nasıl öldürdüğümü hatırlayamıyordum. Onu nasıl öldürdüğümü bilememek içimde kocaman, pis bir boşluk oluyordu. Geceleri uyanıp yüzüne bakıyordum. İnsan en çok uyurken kendine benzermiş ya, bu tanımadığım kadın, yani karım olan, yani Gül de ona baktıkça büyüyor, artıyordu. Sonra sabah olunca, onu nasıl öldürdüğümü hatırlamadığım gibi yüzünü de hatırlayamıyordum. Onun için tekrar tekrar öldürüyordum, usanmadan... Ama Gül, her seferinde yüzünü tanımadığım bir yüze büründürüyordu. Bu yüzden mi ona deli diyorlardı?

Anlatmış mıydım? Geçen gün bir adam geldi meyhaneye. Humphery Bogart'tı bence. Hemen bir içki koydum. Viski! "Karım sizi çok beğenirdi" dedim gülümseyerek. Şapkasını düzeltti. "Biliyorum" dedi. Boynunu kısıp anlatmaya başladı. Meğer Gül'ün yaşadığı kasabaya gitmişiz bir gün. Acelemiz varmış. Yokuşlar gittikçe uzuyor, evler birbirine benziyor, hep aynı yerlerde dolaşıyormuşuz. Bu beklendik bir durummuş. Rüyalarımızdan biliyormuşuz. Ben rastladıklarıma elimdeki adresi soruyormuşum. Sorduğum herkes elleriyle başka yönleri işaret ediyormuş. Sonunda onun yaşadığı eve varmışız. Köşe başında yükselen apartman bulanık, geçirgen bir toz bulutu gibiymiş, oradan tanımışız. Kızım sırayla bütün kapıları çalmış. Ama kimse Gül diye birini tanımıyormuş. Aslın-

da tanıyorlarmış da bir şeyler saklıyor gibi bakıyorlarmış. Kızımın yüzünü seçemez olmuşum ben, ama o kapıdakilere sürekli, "Bakın, ona benziyorum! Tanımadınız mı?" diyormuş.

Burada sustu. "Yağmur da başladı" dedim. Cevap vermedi. Bozuldum. "Humphery'sen Humphery'liğini bil!" diye söylendim. Sonra kalktı. Yürüdü. Kapıda Nora'yla çarpıştılar. Nora yüzüme baktı, "Çıkar o komik şapkayı" dedi.

Yaz bitti. Kuruyan, sonra dökülen, rüzgârla dört bir yana savrulan biziz şimdi. Güneş, meraklı kalabalık, haşlanmış mısır kokusu, balkonlardaki çiçekler, çocuk sesleri yavaş yavaş söküldü etraftan. Panjurlar kapatıldı, evler toplandı, gidenler gitti... Geride bir tuhaf şaşkınlık, bir tuhaf çıplaklık kaldı. Bu yüzden sadece kasabalılar, tanıdık yüzler dolduruyor meyhaneyi. Herkes birbirine yeniden alışmaya çalışıyor. Daha doğrusu birbirine sığınıyor.

Gök de kanamaya başladı. Deniz kıpkırmızı kesildi. Uğursuz yağmurlar mevsimi bu başlayan. Her on senede bir kasabanın üzerine çöken kızıl bulutların zamanı. Yağmur usanmaksızın yağar, durduğunda kocaman bir delik olur gökyüzünün yerine. Kasabalı hâlâ yağmurların ilk görüldüğü zamanın hikâyeleriyle yaşar; yağmurların kasabayı önüne katıp bilinmeyen bir yerlere sürükleyeceğinden, o bilinmeyen yerlerden bir türlü dönemeyeceklerinden, ondan sonra da sadece, çocuklar yağmurda dışarı çıkmasın diye anlatılan ürkütücü bir masal olacaklarından korkar. Tüm bunlar olmasa bile bu yağmurların kasabaya mutlaka bir felaket bırakacağına inanılır. Evlere kapanılsa da sokaklar yağmura bırakılsa da kaçış yoktur bundan.

Meşhur yağmurlara ilk tanık olduğumda daha dokuz yaşımdaydım. Büyüklerin neden gök delindi dediklerini anlamıştım. Yağmur aralıksız yağıyordu. Sokaklar bomboştu. Annem günlerdir evde kapalıydı. Yağmur başlayalı beri bağırıp çağırmaktan vazgeçmiş, odasının bir köşesinde büzülüp kalmıştı. Onun bu sessizliğiyle yağmur arasında bir bağ kurmuştum. Bence yağmuru dinliyor, onunla gizli bir dilde konuşuyordu. Bu belki benim kuruntumdu ama yine de kendimi yağmuru kıskanmaktan alıkoyamıyordum. Çünkü annem artık beni hiç dinlemiyor, benimle hiç konuşmuyordu. Kapıda durmuş, onu izliyordum. Göz göze geldik. Eskisi gibi olabilir sandım birden, ağlayacak oldum, yutkundum boğazımdaki özlemi. Sonra gözleri bir kuyuya benzedi. Yuvarlanıp içine düştüm. Düştüğüm yerde de deli gibi yağmur yağıyordu. Ama su serindi, acıtmıyordu. Bütün vücudumun eridiğini, taşları yıkayan yağmurla birlikte sürüklendiğimi duydum. Yağmur, annem, ben bir bütündük; el ele tutuşmuştuk da yokuş aşağı koşuyorduk. Tüm öfkem yatıştı. Eskisi gibi olabilir sandım... Dışarı çıkmasına izin verdim, kapıyı açtım. Bir müddet tereddüt etti. Sonra dura dura, arkasını kollaya kollaya merdivenlerden inmeye başladı. Peşinden bir gelen olur diye korkuyordu herhalde. Sonrasını pencereden izledim. Apartmandan çıkınca koşarcasına yürüdü. Yeterince uzaklaştığından emin olunca durdu. Sokağın ortasında dans eder gibi dönüp duruyor, elleriyle tuhaf hareketler yapıyordu. Arada bir tutamadığı ufak bir çığlık etrafta yankılanıyordu. Bir ara pencereye doğru baktı, gülümsedi. Ardından bir hayal gibi uzaklaştı, gözden kayboldu.

Dönmeyeceğini düşünememiştim. Ama bir türlü gelmiyordu. Pencerenin önünden ayrılamıyordum. Hava gittikçe daha karanlık oluyordu. Sokak lambaları yanmıyordu. Evdeki ışıklar kötü bir şeyler olacağını haber verir gibi azal-

mış, pırpırlanıp duruyordu. Sonunda dayanamadım. İçimden bir ses "Meyhaneye koş" diyordu. Koştum. İçeriye girdim nefes nefese. Kapının orada durdum. Çünkü Nora sahnedeyken her şey dururdu. Şarkı söylüyordu. Siyah bir bulut tu Nora. İçim bana sığmıyordu. Sesime sesleniyor ama bulamıyordum. Babam beni görmüyordu. Kimse beni görmüyordu. Sonunda "Annem gitti" diye bağırdı ağzım. "Annem gitti, annem gitti, annem gitti, annem gittiiiiii..." Nora sustu, ışıklar yandı, herkes bana baktı. Ağlamaya başladım. "Ona kapıyı ben açtım!"

Sonra annemi bir daha hiç görmedim. Onun yerine Nora geldi eve. Annemin gökkuşağı ülkesine gittiğini söyledi. Orada iyiymiş. Bense annemin bana bakarken gerçekten gülümseyip gülümsemediğini düşünüyordum. Yüzü aklımda kalmıyordu. Buna üzülüyordum. Onu hatırlamak da acı veriyordu. Yağmura kızıyordum sonra, bütün suçu ona yüklüyordum. Yıllarım böyle geçti. O pencerenin önünde kaldım. Zamanla annem, kurşunkalemle yazılmış bir yazıya benzedi zihnimde. Gittikçe silinen ama yine de orada durduğunu bildiğim bir yazı. Bir gün o yazıyı okuyacağım diyordum kendi kendime. Ve o günün gelmesinden ölesiye korkuyordum.

Kasabalılar da tuhaf bir içgüdüyle benim yanımda onun adını anmamaya çalışırlardı. Bir gün babamla pazardan dönüyorduk. O sırada, önünden geçtiğimiz evin merdivenlerinde oturan yaşlı bir kadınla göz göze geldik. Dikkatle yüzüme bakıyordu. Nedense heyecanlanmıştı. Zorlukla doğruldu. Arkamdan "Gül! Güül!" diye ısrarla seslenmeye başladı. Annemin adını, bir başkasından yıllar sonra ilk defa duyuyordum. Bütün vücudum ürperdi. Başımı çevirip yaşlı kadına baktım. İşaret parmağıyla beni gösteriyor, yanındakilere "Gül değil mi o!" diye soruyordu. Babamın yüzü sapsarı oldu. Ko-

lumdan tuttu, adımları hızlandı. "Geç kaldık" diyordu bir yandan da, "Hadi!"

Meyhaneye girdiğimizde Nora bir masada dalgın dalgın oturuyordu. Elinde beyaz bir kâğıt vardı. Bir şey söylemeden babama uzattı. Bu beyaz kâğıtlar genelde annemden bir haber getirirdi. Bu sefer oturduğu apartmanda yangın çıkartmıştı. Yönetici, artık bu durumu idare edemeyeceklerini, bir çaresine bakılmazsa onun apartmandan çıkartılacağını yazmıştı. Altta bütün apartman sakinlerinin imzası vardı. Sırayla okuduk. Babam Nora'nın yanına oturdu. Kimse birbirinin yüzüne bakmadı. Sonra mektubu cebine koyup kalktı. Torbaları yüklendi. "Hadi" dedi, "Çok işimiz var. Sonra düşünürüz."

Şimdi, yaşadıklarımıza bakınca, babamın, bu sonra düşüneceği şeyleri düşünmemek için öldüğü hissine kapılıyorum. Ama onun ölümü bana annemle karşılaşmam için garip bir cesaret verdi. Onunla yüz yüze geldiğimde ne yapacağımı hiç bilemesem de onu görme isteği dayanılmaz bir hâl almıştı. Nora da benimle gelmek istedi. Bir yandan da içten içe annemin orada hiç yaşamadığına inanıyordum galiba. Bu fikir beni rahatlatıyordu. Gerçekten de onu bulamadık. Kapısını çaldıklarımızdan onun hakkında bir şeyler duymak bile benim için hayret vericiydi. Bir belediye işçisi, sabahın erken saatlerinde küçük, yeşil bir arabadan inen ufak tefek genç bir kadının, hızla apartmana girerek bir müddet sonra yanında annem ile dışarı çıktığını anlatıyordu. Dediğine göre genç kadın, ağır aksak yürüyen annemi itip kakıyor, çabuk olması için kolunu koparırcasına çimdikliyordu. Sessizce ilerlemiş, yeşil arabanın arka koltuğuna uysalca oturmuştu. Genç kadın arabayı çalıştırıp şöyle bir etrafına bakmış sonra hızla gözden kaybolmuşlardı. Uykusuzluktan muzdarip bir komşu kadın, gecenin kör saatinde ambulansa benzeyen bir araçtan inen

beyaz önlüklü iki adamın, ayakta durmakta zorlanan annemi neredeyse sürükleyerek minibüse bindirdiklerine yeminler ediyordu. Sürekli sokağı izlediği için çocukların "Baykuş" ismini taktıkları ihtiyarsa bütün bunlara dudağının ucuyla gülüyor, annemi her zamanki süslü püslü haliyle evden çıkarken gördüğünü ve mutlaka geri geleceğini söylüyordu. Sonunda elimizde ona ait bir fotoğraf albümüyle kasabaya dönmek zorunda kaldık.

Döndükten sonra Nora sadece canı istediğinde sahneye çıkmaya başladı. Zaten artık güzelliği de şarkıları da turistlerin ilgisini çekemiyor. Ama o buna aldırmıyor. Meyhanenin müdavimleri için o hep gecelerin eşsiz ecesi... Şimdilerde neredeyse bütün zamanını annemi bulmaya ayırıyor. Her iki kasabanın duvarlarında, annemin gülümseyen yüzü, tuhaf bir hayalet gibi dolaşıyor. Nora onunla ilgili her telefona, her habere büyük bir ilgiyle yaklaşıyor. Bazen ona gökkuşağı ülkesini sormak istiyorum, vazgeçiyorum.

Nora! Şarkı söylerken yüzüne bakıyorum. Çürümüş bir zamanın resmiyiz biz. Bütün bir meyhane, öyleyiz! Baktıkça, yağmurların kasabayı aldığına, çoktandır kendiyle beraber sürükleyip durduğuna daha çok inanıyorum. Bizi bırakacağı bir yer de yok. Bu yüzden yapışkan, ıslak, bungun düşlerin gölgesinde kupkuru yaşıyoruz.

Ekolojik Terimler Sözlüğü:
Yağmur Gölgesi: **Denizlerden karalara doğru ilerleyen nemli hava, kıyıda dağ sıralarıyla karşılaştığında, yamaç boyunca yükselmeye başlar. Yükselen hava, soğuyarak nemini yağmur olarak bırakır. Dağı aşarak iç bölgelere ilerleyen hava kuru olur, alçalırken ısınır. "Yağmur gölgesi" denilen bu olayın etkisiyle çöl oluşur.**

"Bir pencere, yeter bana"
Füruğ

Şükrü ERBAŞ'a

DALINDA ORMANI SALLAYAN MEŞE

Etrafımdaki çamlar dimdik ve gururlu, dimdik ve koyu yeşil, dimdik ve uzak yükseliyorlar. Dinliyorum dinliyorum, bir türlü ne dediklerini anlayamıyorum. Olabildiğince yayılıyorum sağa sola... Ama onlar hiç oralı değil. Bizi ormana benzeten gecedir bana göre. Gecenin sesidir. Bir ceylanın ürküntüsünü dolaştırır yapraklarımda, az ötedeki dere olur, usul usul akar içime, uğuldar çamlar gibi kulaklarımda, yıldız olup alçalır, gözlerini açar, merakla bakar yüzüme, ağaçtan bir gökyüzü nasıl olursa işte, parlak, uzun kuyruklu bir kuşun düşü yapar beni; gece, gecenin sesi... Dokunur, sürükler, tamamlar, koparır. Bir orman yapar bizden. Gündüzleri ise orman yine çam ormanı, ben yine meşe ağacı...

Önceden ormancı, bir de oğlu vardı sadece. Değnekli derdim oğlana. İnce uzun değneğini sürekli sağa sola vurur, solucanları ikiye ayırmaktan hoşlanırdı. Sonra o geldi. Getirdiler. Elinde eski, bitkin bir bavul; gözlerinde, başındaki pullu duvağa inat, bir sızı, bir ayaz, bir de suskunluk... Az ötedeki kulübede, birbirinden kopuk, birbirinden habersiz ama bir arada üç tuhaf gölgeydiler artık.

Geldiğinde en çıplak mevsimimdi. Her güz soyunurum ben.

Yağmura, kara, rüzgâra soyunurum. Ama köklerim sürer yerin altında görünmeden, direnir. Aynı bahara, aynı yaza sürerler beni, beklerim. Çamlarsa hep kalabalık. Düşlerimde köklerimin toprağı yarıp çıktığını, iki kocaman ayağa dönüştüklerini görüyorum. Ağır gövdem yürüdükçe hafifliyor. Belki de koşacağım. Çamlar başlarını şaşkınlıkla eğip bana bakacaklar. Ben aralarından uçarcasına geçeceğim. Bir başka orman bulacağım kendime, hiç görülmemiş bir orman. Ama sonra, hep uyanmak var. Topraktan yayılan ümitsizliğim var uyanınca da! Bu çamlar düş görürler mi?

O ne kadındı ne çocuk. En çıplak mevsimiydi onun da. Bütün dalları, bütün gövdesi kabuktu şimdiden. Kökleri de yoktu; onu bağlayan, tutan kökleri... Koşamıyordu üstelik, savruluyordu. Bu yüzden belki, yakın duruyordu bana. Onu tutayım istiyordu. Çamaşırdan, yemekten, odun taşımaktan, değnekliden fırsat buldukça geliyor, dibime oturuyor, başını yaslıyordu gövdeme. Yüzüme, tüm yüzlerime dokunuyor, sanki böylelikle bana karışmak, ben olmak istiyordu. Sonra bir gün, duydu beni. Duyduk birbirimizi...

Dedim ki o zaman, rüzgâr olsaydım. Onun gibi esseydim. Deli deli esseydim hem de, katıp karıştırsaydım yerle göğü, toprağı maviye boyasaydım... Ama nasıl unutmalı, bir yanımın toprağa, bir yanımın göğe saplı olduğunu.

Sen, dedi, kocaman bir meşesin, istersen dallarını iyice uzatıp yıldızlara varabilir; köklerini salıp iyice derinlere, dünyanın en içine, kalbine dokunabilirsin!

Dedim ki ben de tohumlarım toprağa düşeli yıllar, yıllar geçmiş olmalı. Dünya var olduğundan beri varım sanki; hep buradaydım, hep burada olacağım. Zaman! Yalnız bir meşe ağa-

cı için nedir ki zaman? Yaşamı sisten, nemden, çiğ tanelerinden, yağmur damlalarından, kardan, güneşten, seslerden bir örtünün altında devinip duruyorsa, gün doğuyor ve yine batıyorsa, mevsimler geçiyorsa üzerinden sürekli ve o kocaman, sabit bir göz gibi bakışlarını her yana yürütebiliyorsa bir ağaç olsa olsa zamanın kendisidir.

Ve o da dedi ki "Yalnız bir ağaç hep çocuktur bu yüzden"

Dallarımda bir salıncak. Salıncakta o. Ormancı "Daha küçük, gönlünü hoş tut" dedi. "Baktın olmadı, bekleme, helâlindir" dedi. Değnekli toprağa garip resimler çiziyordu, kim bilir neyi dinliyordu? Bir sabahtı. Salıncak gönlünü hoş tutacaktı. Elleri küçük, beyazdı. Sımsıkı tutuyordu ipleri. Bir bıraksam uçacaktı. Ama "Bırakma!" diye bağırıyordu içi. İpler ellerini kesiyordu. Dudaklarında, yoksunluklarından, olmayan çocukluğundan, boyun eğmişliğinden süzülen bir gülümseyiş. Ağlıyordu. İçindeki bu coşkuyla ne yapacağını bilemiyor, ağlıyordu. Onunla birlikte yıldızları, onunla birlikte çamları, onunla birlikte toprağı, onunla birlikte boşluğu, en çok da boşluğu sallıyordum dalımda. Tüm ormanı sarsıyordum. O olmak istiyordum. Ve ağlamak...

O sallanırken değnekli bana bakıyordu. Babası da ona... Çamlar da ormancıya... Bütün orman tek bir göz olmuş, bize dönmüştü sanki. Değnekli, sigarasını bir ormanı parmaklarının arasında tutar gibi tutuyor, bir yangını düşlüyordu, biliyordum. Bütün orman uğulduyordu, rüzgâr ıslıklar çalarak dolaşıyordu telaşla, o bağırıyordu içinden "Bırakma beni!" Değnekli, sadece benimle konuştuğunu seziyordu. İlk defa bir şeyi vardı hayatta. O da ona değil gidip bir ağaca sarılıyordu. Sigarasının dumanını görüyordum geceleri. Çamların arasında gittikçe kara, gittikçe yılan, gittikçe sessiz... Uzak-

tan bakıyordu. Ormancı "Ne oldu lan, yine mi olmadı" diyordu sabahları, yere tükürüyordu.

Bir gece, tüm ormanın uyandığı bir gece onlar da uyumuyorlardı. Küçük kulübede sancılar içindeydi bir yatak, pencereye uzak bir yatak. Onun ayakları çıplaktı, soluk alamıyordu. Bir yapraktı, dalını arıyordu. Bana sığındı. Kanadı, aktı, bana karıştı... Değnekli kapıda, elinde bilenmiş sancısı, elinde çoğalan sancısı duruyordu. Ormancı "Ne yaptın lan!" diye bağırıyordu durmadan. Ay, büyüdü büyüdü tepemizde. Ben akamadım. Kaskatı kaldım öyle, en ağaç halimle. Oysa ağlamak istiyordum! Yürümek, esmek istiyordum. Sesi gittikçe uzaklaşıyordu. Sen, dedi fısıldayarak, kocaman bir meşesin ve zaman, olsa olsa içi sır dolu tahtadan bir tabuttur.

SES

Elinde dünyayı döndürüyor. Zamanı döndürüyor da başladığı yere ulaştırıyor tekrar tekrar. Bazen aceleci, bitsin istiyor; bu hayat, bu nefes alıp vermeler, bu sarı duvarlı ev, bu yolları bozuk mahalle, bitsin! Yağmurlar bulut olsun, bulutlar geldikleri yere dönsün, ot bürüsün her yeri, ateş, bulunmadığı zamanlardaki gibi yanıp dursun için için... Bazen telaşsız, ağır... Dur bakalım diyor, dur bakalım! Şık şık şık, şıık, şıık şıkk. Kehribar, bulaşkan, inatçı bir sesle dolduruyor her yeri. Bir türlü kaçamayıp sürüklemek zorunda kaldığı, sonra da kendinin sandığı sesle... Babasınınki kırmızıydı ama, lâl taşından. Birbirine değdikçe kıvılcımlar çakar gibi olurdu. Ruhunda yanık izleri...

Kahvenin tüm dumanını, tüm kasvetini, tüm yorgun erkekliğini eve taşıyan ceketini, başköşedeki sandalyenin arkalığına geçirip sedire oturuyor. Başı hafifçe öne eğik. Omuzları dik. Yüzünde gölgeler. Sürekli değişen gölgeler. Gözleri, bir önüne konulan yemekte; bir karısının ifadesiz, donuk yüzünde; bir, köşede defterinin üzerine kapanmış oğlunda; bir, soğuk suyun altında morarmış ellerini ovuşturan kızında. Şık şık şık... Bakışları da dönüyor tespihi gibi. Bu kehribar bakışlardan kaçacak bir yer var mı! Yüzünde çarpık bir gülümseme, gölge-

den. Elinde tüm evi döndürüyor. Bir dili var artık tespihinin. Kelimelerinin olmayışından bir dil; hırçın, kararlı, ürkütücü. Ağzı sımsıkı kapalı, sanki yanlışlıkla bir açılsa kendini bir avuç kül gibi döküverecek dışarı.

Oğlan iyice eğildi önündeki deftere. Kaleminin arkasını diş izleriyle doldurdu.

İçinden sürekli sayılar geçiriyor, onları toplamalı, çarpmalı, bölmeli. Bir sonuca varmalı. Uzaklaşmalı bu evden, bu dönüp duran sesten. Güğümde kaynayan su olmalı, sokak lambasının içeriye sızan süzgün ışığı ya da oturduğu yerin sertliği, soğukluğu olmalı. Olmalı işte bir şeyler! Bir sonuca varmalı.

Geçenlerde okulun önüne bir adam gelmişti. Anahtarlıklar, çakmaklar, cüzdanlar, rengârenk tespihler sermişti tezgâhına. Siyah bir tanesine bakmıştı uzun uzun. Eline alıp dokunmuştu. Ayşe'nin gözlerine benzer karanlık parlaklığını okşamıştı onun. Çevirmişti parmaklarının arasında. İçi bir hoş olmuştu. Satıcı "Al koçum," demişti, "yakıştı eline." O zaman eline bakmıştı. Yabancılamıştı elini. Onu, demli çayla dolu ince belli bir bardağı kavrayan, kaşığı kavga eder gibi tutan, okey taşlarını masaya vuran, sigara söndüren, tokat atan, yumruk olan, babasının biçimsiz, bükülmüş ellerine benzetmişti bir an. Sınıftaki kızlardan biri yanına gelip dalga geçmese bu düşe teslim olabilir, tespihin tılsımının parmaklarından başlayarak tüm bedenini sarmasına izin verebilirdi. Ama bırakmıştı tezgâha. Tespihi bırakmak, bırakabilmek babasına karşı çevrilmiş bir silah gibiydi, yürümüştü ardına bakmadan, içine garip bir sevinç dolmuştu.

Şimdi o silahın soğukluğunu, katılığını duyuyor içinde. Sırtında buz gibi bir ürperti... Karşı karşıyalar işte. İyice kısı-

yor gözlerini. Gözlerinin en içine bakacak, oradan vuracak onu. "Ne var lan!" diye dayılanıyor babasının gözleri. Hiç tereddütsüz, dosdoğru bakıyor. Kehribar zehriyle boğuveriyor benliğini. Bir kere daha indiriyor bakışlarını yere. Beyaz, boş sayfa... Sayılarla dolduruyor onu. Sayıları topluyor, bölüyor, çarpıyor. Bir sonuca varamıyor yine de.

Kız, yemeğini bitirmesini bekliyor. O yerken ayakta durmak zorunda. Bazen, böyle ayakta beklerken, odadaki bazı şeylerin birdenbire değiştiği hissine kapılıyor. Büfedeki siyah gözlü, beyaz tüylü biblo kedi, birdenbire büyüyor, kocaman oluyor. Duvardaki tabloda akıp duran ırmak, yavaş yavaş odaya taşıyor. Sular duvarda ince, kirli izler bırakarak süzülüyor. Masadaki camdan saatin altın sarısı topları, her şeyi yutacak kadar parlamaya başlıyor. Babasının bileğindeki, bir ağzına bir tabağa gidip gelen tespihin püskülünü takip edemez oluyor. Gözü kararıyor. Dayanamayıp "Ne olur dursun artık!" diye bağırmaktan korkuyor. Dudaklarını ısırıyor. Ellerini ovuşturuyor. İyice ovuşturuyor onları.

Yarın yine gelecekmiş. Annesi iki de bir "Arabası da var" diyor. Geliyor; çarşıya, pazara, pikniğe götürüyor onları. Babası önde. O arka koltukta. Annesi yanında. Araba beyaz; mavi ışıklar yanıyor içinde geceleri. Camın sağ köşesinde "Kaderimsin" yazıyor. Mavi ışığın altındaki yüzler her zamankinden çok ürkütüyor onu. Amcaoğlunun sürekli üzerine çevrili bakışlarında, birlikte oyunlar oynadıkları, bayramlarda şeker toplamaya gittikleri, ağaçlara tırmandıkları güzel günleri kaybediyor. Dikiz aynasından sarkan gümüş tespih sürekli sallanıyor: Sağa sola, öne arkaya, sağa sola, öne arkaya... Yarın... Arabası da var. Televizyonda, gülenler, ağlayanlar, yürüyenler, martılar, gemiler... Bileğinde sarı püskül. Ağzına tabağına, ağzına tabağına... Sular sızıyor duvardan, sular!

"Ne olur dursun!"

Kadın sedirin diğer köşesinde. En ucunda. Kocasıyla aralarında iri desenler var; birbirine karışmış, köşeli, sivri uçlu kilim desenleri. Onları geçip kendisine ulaşması zor. Sevdiği dizi başlayacak birazdan. "Zıkkımlansa da gitse kahvesine!"

Gitse, sedirin baş köşesine o kurulacak. Çayını yudumlayacak ağır ağır.

Kulağı evdeki her yerde, her noktada şimdi. İnce ince dokudu evini çünkü, kendini dokur gibi. Etrafındaki her şeyde canı var, işledi en içlerine onların. Kan gibi, damar gibi, sinirler gibi bölüştürdü kendini onlara, bir arada tuttu onları böylelikle. Duvarın serinliği, yaldızlı aynanın sırrı, tencerenin çizilmişliği, kömürün isi, kızının kemerli burnu, tahta kaşığın kırık sapı, halıdaki çiçeklerin solgunluğu, oğlunun yanağındaki ben oldu. Onun hiçbir şeyi olamadı ama. Şık şık şık şık şık şık... Gitse boğucu gölgesini toplayıp üstlerinden.

Bir de sigara tellendirir belki, yüreğini duyar yine evinin, kendinin. Sakinleşir.

KİLİT

Dönüp geldiği baba evi hep aynıydı. Ona eski odasını verdiler. Kızıyla birlikte burada yatıp kalkacaktı. Biraz küçüktü ama ne yapsınlardı. İdare edeceklerdi. Oda tır parkına bakıyordu. Toz, toprak, duman... O yüzden camları hep kapalıydı. Onca zaman yaşadığı bu evde hiç yaşamamış gibiydi şimdi. Kabul etmek istemese de eski evini özlüyordu. Gemileri gören pencereleri vardı ne güzel. Camlar ardına kadar açık. İyot kokusu, yosun... Ya da hiç olmazsa trenler geçseydi diyordu, içinden. Sarsılsaydı ev. Çay dökülseydi tepsiye, gazete göz hizasından aşağıya indirilseydi, duvarlar çatırdayıp sıvalarını dökse, sessizlik yırtılsaydı bir yerinden... Tırlar, bekleyen kararlı bir hayvana benziyordu böyle dururken. Neyi? Rüyalarına giriyordu.

Komşular çok iyiydi ama. Sağ olsunlar. Hiç yalnız bırakmadılar. Annesinin ahlanmalarını, vahlanmalarını dinlemeye geldiler sık sık. Hep birlikte körolası kocasına ilendiler. Gözlerini koca koca açıp anlayışla baktılar. O nereye gitse peşinden yolladılar bakışlarını. Onlar konuşurken babası gazete okur çayını içerdi. Babası hep gazete okur, çayını içerdi. Bir de torununa "Git içerde oyna" derdi sık sık. Sonra başını sallayıp iç geçirirdi. Komşular... İyiydi sağ olsunlar. Hiç boş bırak-

madılar. Sonra, günlerden bir gün, birisi "Sizin tır parkını da konağın sahibi almış" deyiverdi lafın arasında.

Konak bir masaldı. Onun masalı. Çocukken, bir keresinde, büyük kapıdan içeri girmiş. Kimse görmemiş. Bahçede, kocaman bir ceviz ağacı varmış, salıncaklı. Ne salıncak ama! Bulut, urgan, toprak, uç uç... Bahçe öyle büyükmüş ki ... Yürü, yürü; konak hep uzakta. Hanımelileri, yaseminler, yüksük otları, dört yapraklı yonca... Tavus kuşları hem de. Mavi, o yüzden hep ağlatır onu.

Zamanla tır parkında konağı seyreder oldu. Değil mi ki camdan baka baka, masalları içine kilitleye kilitleye kadın olmuştu, kolaydı bunu yapmak. Hatırladı. O bahçede dolaşır gibi tırların arasında dolaştı. Başında, küçükken oynadığı tül perdeden duvak, şarkılar mırıldandı döne döne. En kabarık eteğiyle. Anladı. Hâlâ çok sıkılan kız çocuğuydu ve başka düş bilmiyordu. Masalından öteye varamıyordu. Kızına sürekli kabarık etekler dikiyordu bu yüzden.

Ama masal bu ya, kilidinde dönmüş, açılmıştı bir kere. Konağın sahibini kendine çağırmıştı. Ya da konağın sahibi onu camdan bakarken görmüş beğenmiş, sormuş soruşturmuştu. Öyle de söylenebilirdi. Komşular sağ olsun, ön ayak olmuştular. Bir heyecan, bir telâş... O da yalnızdı. Şu hayatı paylaşacak birini arıyordu. Bundan sonra başka ne olacaktı? Çocuğu da kabulüm demişti hem. Her şerde bir hayır vardı işte. Bir kader, bir kısmet...

Yaşı geçkinceydi. Olsun! Prens değildi. Olsun! Konakta büyümüştü o. Okumuş etmiş, görmüş geçirmişti. Konağının pencereleri kimbilir nerelere bakıyordu. Ne zaman bunu düşünse odasına iyot kokusu doluyordu. Ötesini unutuyordu.

Nikâh şehrin en büyük salonunda kıyıldı. İkinci kez evlenenlere düğün ayıptı. Olsun! Duvağı upuzundu. Peşinden sürükleniyordu ne güzel. Alkış, tufan, çiçek, konfeti... Fransız güpürü, patlayan ışık... Gülümse, gülümse! Ayağına bas! Küçük kızı da gelin olmuş, bak! Dön, dön! Pasta, güller, bıçak, pembe... Allah utandırmasın. Ağlama annesi, makyajın akacak.

Tören çabucak sona erdi. Alkışlar ve gözyaşları içinde uğurlandılar. Hızlanan zaman sanki birden yavaşladı. Bunu fark edince içinde bir sızı duydu. Hem masallar mutlu sonla bittikten sonra ne olduğunu bilmiyordu. Hiç düşünmemişti bunu. "Hep mutlu yaşadılar" diye biterdi ya, daha ne olsundu. Kızdı kendine. Yeni bir hayata adım atıyordu artık. Konağın pencereleri muhakkak çok büyüktü. Şu hayatta daha ne olsundu! Yanında oturan kocasına baktı. Yüzü karanlıkta pek seçilmiyordu. Arada sırada, yanlarından geçen arabaların ışıklarıyla aydınlanıyordu. Çenesi fazla mı uzundu? Olsun!

Sonunda yüksek duvarların çevirdiği, dışarıdan sadece çatısı görünebilen konağın önünde durdular. Duvarların ardından cılız bir ışık sızıyordu. Girişte devasa boyutlarda döküm bir kapı dünyayı ikiye bölercesine uzanıyordu. Metal, soğuk, kıpırtısız... Kapıyı hiç böyle anımsamıyordu. Karanlığa yordu. Kocası elinde kocaman bir anahtarlık taşıyordu. Birbirine benzeyen yığınla anahtar içinden kapınınkini hiç şaşırmadan buldu. Kilidi açtıktan sonra han kapılarınınkini andıran büyük sürgüleri çekti. İçeriye doğru aralanan kapıya korkuyla baktı. İyot kokusu, yosun? Yoktu!

Kocasının peşinden ürkek adımlarla yürüdü. Geniş, ferah bir avluda buldu kendini. Serin bir rüzgâr vurdu yüzüne. Ortadaki mermer şadırvandan yayılan su sesiyle sevsedi. Gözleri-

ni kapattı, derin bir nefes aldı. "Burası benim evim mi?" dedi içinden. O anda kocası geldi, elini tuttu. Daha önce hiç el ele tutuşmamışlardı. Elleri ne kadar da iriydi. Olsun! Onun çektiği yere doğru sürüklendi.

Avluyu geçip bu defa ahşap oyma bir kapının önünde durdular. İnce motiflerle süslü eski kapı dokunma isteği uyandırıyordu. Sarmaşık, dere kenarı, ılgın, nem, yılanlar çatal dilli... Sıçrayarak elini kapıdan çekti. Çocukluğunun masalında bu kapı niye yoktu? Kocası asma kilidi açtı. Ahşap kapı, arkalarından yavaşça kapandı. Bir anlığına, ne olduğunu tam olarak kestiremediği bir şeylerin bir daha hiç açılmamak üzere ona kapandığını hissetti. Ama hemen unuttu. Çünkü sonunda bahçeye çıkmışlardı.

Hanımelileri, yaseminler, yüksük otları, dört yapraklı yonca... Koş, koş! Çimlere uzan, dinle böceklerin sesini... Kızını görür gibi oldu sonra. Düğündeki gelin kıyafetiyle kendi etrafında dönerek şarkılar mırıldanıyordu. El ele tutuştular onunla. Döndüler, döndüler... Başka düş bilmiyorlardı. Masallarından öteye varamıyorlardı. Ağaçların kuytuluğunda, sandalyesinde oturan yaşlı kadını çok sonra fark etti. Kocasının annesiydi. Çok hastaydı. Utandı. Hemen onun yanına gitti. Ama kadın yaşlı bir tavus kuşuna benziyordu. Bütün tüylerini kapatmıştı. Kahverengi!

Gözleri diğer tavus kuşlarını aradı. Etrafta ağır ağır dolaşan bir iki tane vardı. Ama mavileri solgun, yorgundu. Salıncağı görmese ağlayacaktı. Çünkü mavi onu hep ağlatır. Koşup salıncağa gitti. Ona sığındı sanki. Sallanmaya başladı. Bulut, urgan, toprak, uç uç... Kocası yanına gelip onu salladı. Hızlı, daha hızlı! "Aynı düğün pastasındaki gelinle damada benzedik" diye seslendi ona. Salıncağın iplerini sevinçle sıkı sıkı

tuttu. İpler iki kalın saç örgüsüydü. Yaşlı kadın köşesinden hep onu izliyor gibiydi. Kıpkısaydı saçları.

Yürü, yürü konağa bir türlü varamıyorlardı. Yok muydu yoksa! Bir kapı, bir kapı daha... Geç, geç, işte orada! Ahşap, büyük, kabuğunda... Bekliyor! Neyi? Kapının önündeydiler ama konak hâlâ uzaktaydı. Kapısı da küçücüktü. Kocasının kucağında eşikten geçti. Kapının kapanırken çıkardığı tok sesle irkildi. Ağır, kimseler duymaz... Olsun! Salonun ortasında durdular. Dans et, dans et... Sonra minderler, avize, taşlar, biblolar porselenden, sim, nakış... Bak, okşa! Hepsi senin. Hep mutlu yaşayacaklardı.

Biraz sakinleştiğinde, kocası onu yine kucağına alıp döne döne yükselen merdivenlerden yukarıya çıkarmaya başladı. Merdivenlerin hemen bitiminde bir kapı daha vardı. Taş, duvar... Başını çevirip aşağıya baktı. Uçsuz bucaksız bir merdiven dehlizinden başka bir şey göremedi. Merdivenlerin bu kadar dik, bu kadar yüksek olduğunu nasıl fark edememişti? Yüksekten korkardı. Yumdu gözlerini. Önlerindeki kapının açılıp sonra sertçe kapandığını duydu. Yere basıp gözünü açtığında yatak odalarına geldiğini anladı.

Cibinlikli yatak, ferforje, ipek örtü, abajur, kadife, iri güller... Durup durup baktığı, içindeki resimleri ezberlediği dekorasyon dergisinde dolaşıyormuş gibiydi hâlâ. Kocası yatağın kenarına oturmuş, gömleğinin düğmelerini açmaya başlamıştı. Anahtarlık pantolonunun kemerinde takılıydı. Anahtarların birbirlerine çarptıkça çıkardıkları sesler odanın sessizliğinde büyüyordu. Birden, süslü, abartılı eşyalar arasında ufaldığını, boğulduğunu hissetti. Kocasına "Neden hiç konuşmuyorsun" diyecek oldu. Sonra masallardaki prenslerin hiç konuşmadığını, sadece onlardan beklenenleri yaptıklarını

anımsadı. Sustu. "Hiç olmazsa trenler geçseydi" dedi içinden. Bir ümit durdu, dinledi... Konak sarsılmadı, sessizlik yırtılmadı, hiçbir şey olmadı. Nefes alamıyordu. Gözleri telâşla bir pencere aradı. Ama odada hiç pencere yoktu! Bir ümit dönüp köşedeki mavi kapıya baktı. Bu kapı nereye açılıyordu?

"Ölüler ayakkabılarını eskitmez, diyor-
yumuşak yerlerde, yumuşak adımlarla yürürler.
Bizim içimizde yürür ölüler.
Bazen de tutumlu olmak için,
bizim ayakkabılarımızı bile giyerler."

Yannis Ritsos

BAKIŞ

Dağlar eğer başını, eteklerindeki kasabaya bakardı. Kasabanın ötesinde sapsarı bir toprak uzanırdı. Cılız birkaç ağaç, çalılıklar, dikenler... Sonra nöbet kulelerini birbirine bağlayan geniş duvarlar gelirdi. Duvarların da ardında kışla, cezaevi, sarı lojman binaları, evimiz...

Evimizin pencereleri nöbet kulelerini görürdü. Bir de nöbet kulelerini birbirine bağlayan geniş duvarları... Duvarların ötesinde sapsarı bir toprak uzanırdı. Cılız bir kaç ağaç, çalılıklar, dikenler... Sonra irili ufaklı evleriyle bir sıkıntının gölgesi gibi duran kasaba gelirdi. Kasabanın da ardında dağlar, dağlar...

Dağlarda dağ cini yaşardı. Nöbet kulelerindeki askerler anlatırdı: Bu dağ cini ne zaman dağlarda dolaşsa ortalığa tuhaf, yapışkan bir sis inerdi. Sonra sis, dağın bütün ağırlığıyla gelip göğüslerine otururdu. Hele geceleri, cinin ayakları bir dağdan bir dağa tek adımda geçebilecek kadar büyürdü. Bastığı yerlerde dev yarıklar açılırdı. Kazayla onunla göz göze gelenler, kendilerini bu yarıkların dibinde bulurlardı. Toprak sımsıkı kapanırdı üzerlerine. Yıllar içinde yavaş yavaş dağa dönüşürdü bedenleri. Seslerini dağa verirlerdi. Yakarış-

tan, etten, kemiktendi artık dağlar; öyle çok, öyle çok insanı yutmuştu ki!

Yutmuştu kuşları da. Çünkü, eskiden çoktu kuşlar. Hele göç zamanlarında, gözetleme kulelerinin arasında kalan dikdörtgen gökyüzüne gerilmiş, siyah bir tül gibi olurlardı. O tül çeşitli yerlerinden delinmiş de rüzgârla yırtık kenarları titreşip duruyormuş gibi kıpırdanırdı gökyüzü. Sonra gittiler, bir daha dönmediler. Bomboş kalınca gökyüzü, hava yapacak bir şey bulamayıp erken kararmaya başladı.

Hava kararır kararmaz annem perdeleri çekerdi. Çekerdi, çünkü gece olunca, duvarların ötesindeki gölgeler büyür, çalılıklar kambur yer cücelerine dönüşür, dağlar açardı kocaman kara gözlerini. Ve kasaba birden ölürdü. Kulelerdeki askerlerin yüzleri de kararırdı sonra, tanıyamazdım hiçbirini. Hepsi aynı olurdu. Korkardım bundan. Oysa yanlarına gidip tüfeklerine baktığım, konuştuğum, başımı okşayan askerleri tek tek bilirdim ben.

Bilirdim, onlar dağ cinine karşı amansız bir savaşa gitmiş, cini kandırmak için de yerlerine gölgelerini bırakmışlardı. Yine de uyuyamazdım. Askerler aklımdan çıkmazdı. Dağ ciniyle yaptıkları savaş, bitmeyen bir rüya olup ucuna eklenirdi gecenin; gece uzadıkça uzardı. Dağın sesini duyardım. Çaresiz haykırışlar, yakarışlar... Salonun cılız ışığı pırpırlanıp dururdu, annem koltukta uyuklardı. Televizyon aniden kapanır, aniden açılırdı. O zaman annem yerinde sıçrar, koltuğunda oturduğunu anlayınca sıkıntıyla içini çekerdi. "Ne farkımız var, biz de hapisiz!" diye ağlamıştı bir keresinde.

Bir keresinde, devlet bizim buraya gelmişti. Herkes çok heyecanlanmıştı. Direklere, kasabanın meydanına, kışlanın girişi-

ne "HOŞ GELDİNİZ" yazdılar. Cezaevinin duvarları boyandı. Ağaçlar budandı. Lojmanların bahçeleri süpürüldü. Askerler günlerce, bacakları tek bir bacak, kolları tek bir kol oluncaya kadar yürüdüler. Herkes camlarına bayraklar astı. O gün meydanda askerler yürürken sanki sadece tüfekler geçiyordu önümüzden. Ahmet Ağbiiii, Hüseyin Ağbiii diye seslendim. Hiç bana bakmadılar. Babama "devlet ne zaman geçecek?" diye sordum. Yanımızda oturanlar güldüler. Babam "Sus biraz!" dedi başını sallayıp.

Sallayıp bayraklarımızı zıp zıp zıpladık sonra. Çünkü uçaklar geliyordu. Ama ben uçakların sesinden çok korktum, kulaklarımı kapattım. Babam kızdı, "Sen nasıl erkeksin!" dedi. İçime bir sıkıntı düştü. Gökyüzü çizik içinde kaldı. Anneme baktım. Askerleri izliyordu. Burnu kızarmıştı. Gözlerini elindeki buruşturulmuş mendille sildi. Paraşütler inince herkes alkışladı. Biz de alkışladık. Annem başımı okşayıp kulağıma "Benim oğlum da böyle asker olacak" dedi.

Asker olacaktım. Eve gelince odamın perdelerini çektirmedim o yüzden. Bir kuleydi odam. Dört kulenin tam ortasındaki en büyük nöbet kulesi... Gece gündüz tetikte, dağlara baktım kulemden. Erkek değil miydim? Dağ cinine inat, baktım. Belki de onu alt etmenin tek yolu gözünü kırpmadan ona bakmaktı. İnandım buna. Öyle uzun zaman baktım ki kim durduğu yerden dağlara bakıyorsa onun bakışı oldum.

Bakışı kupkuruydu toprağın, parça parça oldum, ufalandım. Çalılıklar nereye baksa diken görüyordu, gözlerim acıdı sivri uçlarından. Annemin bakışlarıyla dağlara çarpıp çarpıp döndüm. "Hepimiz hapisteyiz" deyip iç çektim. Kulelerdeki askerlerin bakışları ise yarı uykuydu. Sesler ağırlaşıyor, dağlar bulanıyor, kulelerle birlikte yavaş yavaş karanlığa batıyorduk.

Sonra en ufak bir çıtırtı, bakışlarımıza inen o perdeyi kaldırıyor, sesler yeniden ağırlaşana kadar kocaman kocaman açıyorduk gözlerimizi. Bir cezaevindekilerin bakışı olamadım. Çünkü onların pencereleri alçaktaydı, küçücüktü. Ne lojmanları ne kuleleri ne kasabayı ne de dağları görebilirdi onlar. Baktıkları her şey kilitliydi.

Kilitliydi babamın bakışı da. Sanki zamanla, müdürlüğünü yaptığı cezaevlerinin üst üste kapanan demir kapıları, parmaklıkları, pis duvarları bakışlarının önüne dikilmişti de bütün bunları aşıp onunla göz göze gelmek imkânsızlaşmıştı. Bu yüzden, odama gelip pencereden uzun uzun dağlara baktığı bir gece onun bakışında kayboldum. Yatağımda yatıyordum. O beni uyuyor sanıyordu, çünkü başımı okşadı. Nedense o kocaman ellerini, balkona yuva yapan güvercinlerin ölmüş, yuvadan aşağıya atılmış yavrularına benzettim. Öyle çıplaktı. Ağlayacak gibi oldum. Sonra gitti, pencerenin önünde durdu.

Durdu ay. Işığı yavaş yavaş söndü. Dağlar evimizin dibindeymiş gibi yakınlaştı. Karanlıkta yürüyorduk. Yapışkan, ağır bir sisin içinden geçiyorduk. Dağların yüzlerce kapısı vardı. Birini açsak biri üzerimize kapanıyordu. Sonunda bir yerde durduk. Uzakta iki aracın farı, sisi deliyordu. Adamlar vardı. Kasketli ikisi, ellerinde kürekler yeri kazıyordu. İkisi, kollarını kavuşturmuş onları izliyordu.

İzliyorduk kasketlileri. Kollarımızı kavuşturmuştuk. Küreğin sesi dağlarda gittikçe çoğalıyor binlerce kürek oluyordu. Şurayı da burayı da diye emirler veriyorduk. Küreği elimizde buluyorduk sonra. Önümüzdeki çukur büyüdükçe büyüyordu. Başımız dönüyordu. Ter kokuyorduk. Bazen de ilk durduğumuz yerden olanlara bakıyorduk. Herkes birbirine ben-

ziyordu. Bedenlerini bir yerlerde bırakıp gelmiş gibiydiler; kara gölgelerdi...

Gölgelerdik. Uzuyordu ellerimiz, ayaklarımız. Dev gibi oluyordu. Uzaktaki araçların içine uzanıp o ellerimizle, uyuyan incecik bedenler taşıyorduk çukurlara. Yığdıkça yığıyorduk onları üst üste. Kimimiz üzerlerine toprak atıyordu, hınçla. Kimimiz bir köşede kusuyordu. Kimimiz de taaa uzaktaydık. Toprak gözlerimizin üzerine kapanıyordu. Açtığımız çukurlar oluyordu gözlerimiz, bakışlarımızı öldürüp oraya gömüyorduk. Hiçbir şey göremez oluyorduk giderek. Dağlar kat kat kilitlenip uzaklaşıyordu bizden. Pencerenin önünde durur buluyorduk kendimizi.

Kendimi babamın bakışlarından aşağıya bıraktım sonunda; pencerenin önündeyken. Ben düşerken ay yanımdan geçti, ağır ağır yükseldi, nöbet kuleleri gittikçe sivrilerek upuzun birer iğneye benzediler. Göğü deldikleri yerlerden içeriye oluk oluk ölü kuşlar yağdı. Kulelerdeki askerler uykulu gözlerini açıp korkuyla baktılar kuşlara. Bir daha da uyuyamadılar. Dağlar yerin altında da sürüyordu. Burada sesim haykırışlara, yakarışlara karışıp duyulmaz oluyordu. Sonra babam perdeleri çekip odadan çıktı. O zaman dağların dibine çakıldım. Simsiyahtı uyumak yatağımda...

SUYA ANLATILAN RÜYA

En son gördüğüm onun yüzüydü. Soluğunu duyuyordum yüzümde. Bana bakmamaya çalışıyordu. Ter içinde kalmıştı. Tüm gücümü toplayıp bileğinden sarıldım. Gözleri iyice büyüdü, yakınlaştı. Korkuyla, dehşetle baktı. Ona "Anamı bul!" dedim. "Burada olduğumu söyle..." diye yalvardım. Söylediklerimi anladı mı bilmiyorum. O öyle donup kalmışken birisi koşup geldi, "Levent, çekil sen!" diye bağırdı öfkeyle. Onu itekledi. Az ötede bir yere düştü galiba. Oradan "Ölmemiş mi, ölmemiş mi?" diye bağırdığını duyuyordum. Yeni gelenin yüzünü göremedim. Elindeki kürekle hızlı hızlı toprak atıyor, buradaki herkes gibi korkularını gömüyordu.

Sonunda karanlık bütün çukurları doldurdu, üzerimizi örttü. Ama belli belirsiz, küçücük bir ışık vardı sanki benim karanlığımın içinde. Ölü bedenimi ısıtıyordu. Belki de o yüzden hiçbir şey bitmedi. O ışık yandıkça Levent'in zihninde sürdüm ben. Ayakları nereye giderse beni de götürdü. O ise ayakları nereye giderse gitsin, çürüyen benle birlikte orada kaldı.

Sonra öfkeli sesi yeniden duydum, sağa sola emirler veriyordu. "Levent, hadi!" diye kükredi son kez. Levent düştüğü

yerde iki büklümdü, kusuyordu. Sesin geldiği yere baktı güçlükle. Kamyoneti gördü. Etrafta kimse kalmamıştı. Onu bırakıp gideceklerinden korktu. Son bir çabayla doğrulup yürüdü. O da binince kamyonet hareket etti. İlk başlarda kimse konuşmuyordu. Ağır bir koku sinmişti içeriye. Ne yapsan çıkmaz bir koku... Sonra aralarında konuşmaya başladılar. Sesleri gittikçe yükseldi. Sanki sadece konuşurlarsa yürüyordu bu kamyonet, dağlardan ancak böyle uzaklaşabiliyorlardı.

Yol arkadaşımsa hayretle bakıyordu etrafına. Oturduğu yerden belli belirsiz seçebiliyordu diğerlerinin yüzlerini. Gözlerini ovuşturup tekrar bakıyordu. Aynı kamyonetteydiler ama ötekilerle arasında hiç kapanmayacak bir mesafe açılmıştı. Onlara yetişmek istiyordu. Onlarla yan yana oturmak... Ama kıpırdayamıyordu. Ayakları tonlarca ağırlığında iki kayaydı. Çamura batmış postallarını inceledi uzun uzun. Ardından ellerini... Tırnaklarının arasına girmişti toprak, kan, iltihap; tırnaklarından başlayıp yavaş yavaş tüm bedenini kaplayacaktı. "Yardım edin!" diye seslenmek istedi. Dudakları kıpırdadı. Anlamsız sesler çıktı sadece ağzından. Onlardan yardım istemek öyle komik geldi ki sonra, gülmeye başladı. Gittikçe yaralı bir hayvanın ulumasına benzedi gülmesi. Herkes sustu. Dağlar dibimize kadar geldi yeniden; hiç bitmeksizin camlardan geçip durdular.

Kamyonetten indiklerinde güneş doğmak üzereydi. Birkaç sönmüş yıldız vardı gökyüzünde. Buradan dağlara baktım. Kendi yüzümle uzun bir aradan sonra karşılaşmışım gibi yabancı, ürkütücüydü. Eteklerindeki kasaba hâlâ uyuyordu. Anam birazdan uyanıp gece gördüklerini hayra yoracaktı. Babama anlatacaktı rüyasını. İçi hafiflemeyince, kasabadan köylere dağılan çayın kenarına varacaktı. Suya anlatacaktı. Bir sürü kadın daha olacaktı onunla beraber çayın kıyısında.

Hepsi birbirine benzeyecekti bu kadınların. Çünkü buralarda ölüm değil, çaresizlik eşitlerdi insanı. Anlatılanlarla çay kıpkızıl akacaktı yine. Hayra yoracaklardı.

Lojmanlar, nöbet kuleleri, hapishane... Levent, her şeyin yerli yerinde duruyor olmasına inanamıyordu. Ona yıllar geçmiş ve her şey değişmiş gibi geliyordu. Bu yüzden bir tuzağın, bir oyunun içindeymişçesine şüphe duyuyordu yürürken. Eliyle azıcık dokunsa binalar yıkılacak, ağaçlar çürüyecek, toprak kuruyup çatlayacaktı. Tedirgin, ürkek bekliyordu; bunlar olacak diye bekliyordu... Dağdaki ses arkasından "Levent!" diye bağırdı yine. Yol boyunca onu izlemişti. Yüzünde anlayışlı bir ifadeyle yaklaştı. Kalın kaşlarının altından dikkatle baktı gözlerinin içine. Tiksinmiş gibiydi. Omuzlarından tutup sarstı. "Yarın izinlisin, şimdi git dinlen" dedi yüzünü ekşiterek. Uzaklaştı. Ayak sesleri kaldı etrafta. Sabaha kadar "Rap rap", "Rap rap" diye yankılandı durdu Levent'in zihninde.

Sonraki günlerde zaman, dakikalarla, saatlerle ölçülemez olmaya başladı. Kışlanın önünde uzanan dikenli boşluktan ibaretti zaman. Bazen de lojmanın penceresinden dışarıyı izleyen bir çocuğun bakışlarındaki sıkıntıydı. Ya da koşarlarken söyledikleri marşların içinde gizliydi; geride kalan sonra da dağılıp ufalanan bir sesti. Nöbet kulesinden bakınca, dağlarla kule arasında gidip gelen görünmez bir dalgaydı. Kuleye yaklaştıkça büyüyor, sonunda her şeyi yutup tekrar dağlara doğru kıvrılarak uzaklaşıyordu. Kışla, hapishane, nöbet kuleleri, lojmanlar, çalılıklar, kasaba, insanlar bu dev dalganın içinde birbirine karışıp kendi şekillerini yitiriyor, yerlerine döndüklerinde ise çalılıklar çayın kıyısında ağıt yakan kadınlara, mahkumlar nöbet kulelerine, askerler parmaklıklara, evler toplara tüfeklere, sokaklarda oynayan çocuklar biçimsiz taşlara benziyordu. Her şey birbirine benzeyin-

ce de yavaş yavaş silinip kocaman bir boşluğa dönüşüyorlardı Levent'in gözünde.

Günler geçtikçe içinde çürüyen bir şeyler olduğunu daha çok hissediyordu. Kokumu alıyordu. Sürekli ellerini yıkıyordu bu yüzden. Geceleri uyuyamıyordu. Rüyalarında bile ona ne söylediğimi düşünürken buluyordu kendini. Ama yine sözcüklere bir anlam veremiyordu. Kelimeler hecelere, harflere bölünüyor, bir bulamaç olup köpürüyor, ağzından taşmaya başlıyordu. Yatakhane, tuvaletler, koridorlar siyah, eğri büğrü harflerle kaplanıyordu. Tekrar birleşip söylenmesi, konuşulması yasak cümleler yazıyorlardı duvarlara. Peşindeki ses bütün bunları görüyordu. Nereye kaçsa ardından geliyordu: "Levent!"

Bir de sık sık, buraya gelmeden önce çalıştığı, büyük şehirdeki balıkçı dükkânını görüyordu rüyalarında. Bağırsaklar, bakışsız gözler, gümüş ölümler, iştahlı kediler... Dükkânın kokusu dağdaki kokuya benziyordu. Bazen, dükkân sahibinin yakaladığı devasa kılıç balığıyla çektirdiği fotoğrafın önünde oluyordu. Fotoğraftaki balık canlanıyor, çırpınmaya başlıyordu. Patron hiçbir şey olmamış gibi yüzünde mağrur bir gülümseme kıpırdamadan duruyordu. Balığı kurtarıp suya atmak istiyordu ama balık hareketsiz kalana kadar onun çırpınışını izlemek zorunda kalıyordu. Bazen de dükkândaki büyük akvaryumun içindeki mavi ışıklı balıkları seyrederken görüyordu kendini. Balıklar ağır ağır, bıkkın yüzüyorlardı suyun içinde. Ama birden akvaryumdaki balıklardan biri olduğunu fark ediyordu. O zaman panikle dışarı çıkmak istiyordu. Upuzun bir kuyruğu vardı. Oraya buraya çarpıyordu yüzerken. Boğulacak gibi oluyordu. Sonra onu dışarıdan izleyen bir çift gözle karşı karşıya geliyordu. Benim gözlerimle! Ter içinde uyanıyordu.

Bir Cumartesi günüydü. Çarşıya çıkmayan üç beş kişi gazinoda oturuyorlardı. Televizyon açıktı. Haber spikeri "Meydanda yine olay vardı" diyordu. Görüntüde bir karmaşa, ellerinde fotoğraflarla genç, yaşlı kadınlar, panzerler, kaçanlar, bağrışmalar vardı. Bir anlığına fotoğraftaki yüzlerden biri ekranda, yakın planda asılı kaldı. Levent ayağa kalkmıştı. Kıpırdamadan televizyona bakıyordu.

O zaman ekrandaki yüzümle karşı karşıya kaldım. Lisedeki halimdi. Yabancıydı, yabancılığı ürkütücü... Şimdi toprağın altında çürümüştü genç yanaklarım, pırıl pırıl bakan gözlerim boşalmış, kurtlar, böcekler dolaşır olmuştu aralarında. Sonra anamı gördüm. Elindeki çerçeveyi kameraya doğru sallıyordu. Gözleri hâlâ o gece ardımdan baktığı gibi bakıyordu. "Ana!" dedim haykırarak. "Alıp götürdüler!" diyordu o. "Yerlerde sürüklediler. Bir arabaya koyup götürdüler!" "Buradayım!" diye bağırdım. Anam duymadı ama Levent duydu bu sefer söylediklerimi. İşaret parmağını göğsünün ortasına bastırıp "Buradayım, buradayım!" diye bağırmaya başladı benim sesimle. İçeride çıt çıkmıyordu. Herkes Levent'e bakıyordu. Böyle yıllarca kaldık sanki. Her şey "Buradayım!" diye bağırıncaya kadar kaldık. Sonra birileri içeri girdi, onu kollarından tutup apar topar dışarıya çıkardılar. Ağzını kapattılar. Sussun diye iğneler yaptılar. Ne zaman uyansa yeniden uyuttular. Ama ölüler uyuyamaz. Bekledim uyanmasını. Üzerinden kaç zaman geçti bilmiyorum, ben beklerken anamın ardımdan bakışı da söndü. Zifiri karanlık oldu her yer, kör karanlık!

SON DURAK

Çöpler çoktan apartmanların önünde birikmişti. Büyük bir hızla teneke kutuları, pet şişeleri, kâğıttan şeyleri ayırıyor, arabalarına atıyorlardı. Bu işte epeyce ustalaşmışlardı. Evlerde oturanları da çöplerinden tanıyorlardı artık. Gözden çıkarılmış kırık dökük eşyalar, eskimiş giysiler, yiyecek artıkları; kimin fakir, kimin zengin olduğunu, Akasya Apartmanı sakinlerinin akşam yemeğinde ne yediğini, hangi apartmanda çocukların, hangisinde yaşlıların oturduğunu onlara söylüyordu. Ama devasa beyaz çuvalları kim çekiyor, kimse bilmiyordu. Kendilerinden, evlerinden uzaklaştırıp attıklarıyla bir görüyorlardı onları. En çok ıssız sokaklarda yürürlerken böyle hissediyorlardı. Ama bu, biraz da işin iyi yanıydı. Hiç değilse, şehre göçtüklerinden beri sık sık duydukları "Bunlar geldi, her şey bozuldu" laflarını pek işitmiyor, evlerde yaşayanların tedirgin, kötücül bakışlarıyla karşılaşmıyorlardı. Arabaları, her yerden kovulmuş, iki kirli hayalet gibi sokaklarda bir görünüp bir kaybolurken yalnızca Mircan'ın ince, yanık sesiyle söylediği türküler, apartmanların, ağaçların, sokak lambalarının arasında, onların geçtiğini işaretlercesine bir süre kalıyordu.

Apo bu gece her zamankinden daha aceleciydi. Mircan'sa yine geride kalmıştı. Buna aldırdığı da yoktu. Çöplerin bi-

rinden bulup çıkardığı kocaman bir sutyeni boynuna takmış, "Tombul tombul memeler, kapanmıyor düğmeler..." diye bağıra çağıra türkü söylüyordu. Her yere peşlerinden gelen köpekleri Tüysüz de onun bu neşesine ortak olmuş, bir sağa bir sola koşturuyordu. Apo gülmemek için kendini zor tuttu. Dudaklarını ısırdı. Çıkabilen en öfkeli sesiyle "Lan, yürü hadi" diye seslendi. Mircan'ın özellikle oyalandığını biliyor, üstüne varmamaya çalışıyordu. Sonunda pes etti. Kaldırıma oturup onu beklemeye başladı. Mircan ağbisinin onu izlediğini fark edince adımlarını hızlandırdı. Onun yanına vardığında bir şey olmamış gibi çöpleri eşeledi. Sonra biraz tereddütlü o da oturdu. Hiç konuşmadan yıldızlara baktılar uzun uzun. Yıldızların hepsi bir bölgede toplanmış gibiydi. Mircan onların ısınmak için böyle yaptıklarını söylemeyi içinden geçiriyordu. Hava çok soğuktu. Dişleri takırdamaya başlamıştı. Ama sadece "Yine gidecek misin?" diyebildi. Apo cevap vermedi. Sessizliğin bozulmasına canı sıkılmıştı. "Yürü" anlamında hafifçe Mircan'ın kafasına vurdu. Kalktılar. Onlar yürüdükçe ışıklar azaldı, kokular değişti, Mircan'ın mırıldandığı türküler de acılaştı.

Arabalarını doldurup sonunda rüzgârın uğultuyla estiği tepedeki mahalleye vardılar. Yaşadıkları gecekondu en az dışarısı kadar soğuktu. Apo, suntadan bir tezgâhın üzerine yığılmış eski tencerelere, kurumuş yemek artıklarına sıkıntıyla baktı. Bir tencerenin kapağını açıp içindekini kokladı. Onu ocağın üzerine yerleştirdi. Sonra nispeten daha temiz görünen perdeyle ayrılmış bölüme girdi. Burada yerde iki döşek, tek ayağı bağlanmış, içinde türlü ıvır zıvırın olduğu bir dolabın üzerinde içi boş bir televizyon ve duvarda asılı bir fotoğraf vardı.

Mircan hemen sobanın başına gitmişti. Sobayı yakmak onun göreviydi. Yerdeki gazete tomarından biraz alıp tutuştur-

du, sobanın içine attı. Ardından çalı çırpı ekledi. Yüzündeki kaygı, sobadan yükselen alevin ışığıyla bir yanıp bir sönüyordu. Tenekenin dibinde kalan kömürleri de sobaya attıktan sonra dayanamadı, seslendi, "Abiii, yine gidecek misin?" Apo döşeğe oturmuş bir kat daha çorap giyiyordu. Bakışları duvardaki fotoğrafta takılı kaldı. Fotoğrafta dört çocuk vardı. Saçları örgülü, güzel gözlü bir kadına iyice sokulmuşlardı. Kemerli burnu, sivri çenesi Apo'ya çok benzeyen bir adam da kasılarak poz vermişti. Uzun süren bir sessizlikten sonra "Haa, gidecem tabi oğlum" diye cevap verdi dayılanarak. Mircan biraz durdu, bekledi. Sonra, söyleyemediklerinin sıkıntısıyla pençe pençe kızarmış yüzüyle geldi, Apo'nun karşısına dikildi. Başındaki bereyi hırsla çıkardı. "Eşref abi görmüş işte. Kavgayı ayırırken olmuş. Herif babamı hiç tanımıyomuş bile..." dedi sesi öfkeden titreyerek. "Sana da bir şey olacak..." Daha fazla konuşamadı. Yutkundu. Apo şaşırmıştı. "Saçmalama lan" dedi gülmeye çalışarak. "Hele bir herifi bulalım bakalım, soralım kaza mıymış neymiş. Öyle bırakalım mı yani? Her Çarşamba, geceleri gidiyomuş sıçtığımın. Özel hizmet! Leyla karısı söyledi." Sonra durdu, aklına birden gelmiş gibi, "Şu Sibel mi ne var ya, köydeki Lamia'ya benzemiyo mu?" dedi umursamaz bir tavırla. Mircan "Püfff" diye güldü. "Kime kime?" dedi gülmeye devam ederek. "Git abi ya, elin orusbusunu Lamia'ya benzettin! Abii? Beğendin mi yoksa karıyı ha?" Apo ayağa kalkıp küçüğü döşeğin üstüne doğru iteledi. "Lan git!" diye söylendi. Mircan, hurdacının birinin iç aksamını, camını söküp geriye sadece çerçevesini bıraktığı televizyonun arkasına geçti. Bu televizyonu getirip eve koymak da onun fikriydi. Yakasını düzelterek "Şimdi Apo için, Sibel Hanım'a yolluyorum bu güzel parçayı" dedi. Eliyle mikrofon tutuyormuş gibi yapıp tüm ciddiyetiyle bir türkü söylemeye başladı. Kalın kaşları o söyledikçe eğilip bükülüyor, yüzü şekilden şekile giriyordu. "Dam üstüne çul serer leyli de yar yar

loylu da yar loy loy loy. Bilmem yar kimi sever ha leylim nenni de..." Apo, ciddiyetini bozmamak için kendini zorlayarak, bölmeden çıktı. Odanın bir köşesinde duran kirli aynada kendini seyretti, eliyle uzun uzun saçlarını düzeltti. "Tencerede çorba var" diye seslendi çıkmadan önce. Mircan türkü söylemeye dalmıştı, onu duymadı.

Kış olanca ağırlığıyla gecenin üzerine çökmüştü. Ama Apo'nun göğsünde bir ateş alev almıştı sanki. Soğuğu yararak hızla yürüyordu. Durağa indiğinde, yeni hareket eden bir dolmuşu ıslık çalıp durdurdu. Üç yolcu daha vardı içeride. Alkol, sigara ve deri kokusu dokunulabilecek kadar yoğundu. En arkaya, köşeye büzüldü. Radyoda damardan bir şarkı çalıyordu. Tek tük ağaçlar, evler, arabalar gölgeler halinde hızla geçtiler başını dayadığı pencereden. Karanlığın içinden böyle kayıp gitmek, her şeyi geride bırakmak hoşuna gitmeye başlamıştı. Bir anlığına dolmuşun hiç durmamasını, sonsuza kadar böyle gitmeyi istedi. Ama dolmuş inadına sarsılarak durdu. Apo arka camdan geriye baktı. Ardında küçülerek kaybolan her şeyin yeniden yerine oturduğunu hissetti. Şoför, öndeki sarhoşu uyandırmak için yüksek sesle "Son durak beyler!" diye seslendi. "Son durak" diye mırıldandı Apo. Sözcüklerin içindeki yankısından ürperdi.

Dolmuştan indiğinden beri dönmeyi düşünüyordu. Ama bir yandan da yürümeye başlamıştı. Bu yüzden parmaklıklı büyük demir kapının önüne nasıl geldiğini anlamadı. İlk defa görüyormuş gibi kapıya bakarken polis kılığında bir adam telaşla yanına geldi. "La oğlum yine mi geldin? Kapadık la, görmüyon mu?" dedi kızgın bir ses tonuyla. Apo yalvarır gibi adama bakıp "Eşref abi bak! Babamın öldüğünü daha anama bile diyemedik. İki aydır para da yollayamadık... O Leyla orusbusu kaza değil diyomuş. Adam basbayağı bıçağı çıkarıp

Hüseyin'e dayadı diyomuş... Anamın yüzüne nası bakacam ben?" dedi. Adam şimdi biraz daha yumuşamış görünüyordu "La oğlum, çay ocağıyla konuşuyom senin için... Daha? Babasının yerine bu oğlanı alın diyom. Hele biraz sabırlı ol. Böyle abuk sabuk gelip gidiyon. Adamı bulsan napıcan? Sana soruyom, napıcan?" dedi bağırarak. Apo yutkundu. Boynundaki damarların kabarıp genişlediği dışarıdan görülebiliyordu. "Hadi abi, bugün de al da, vallah söz, bi daha uğramam" dedi başını yere eğerek. Eşref "Pes" der gibi kollarını kaldırıp indirdi. "Kimse yok içerde diyom sana!" diye söylendi. Apo, adamın omzunu sıktı. "Sağolasın" diye mırıldandı. "Vallah bi babam da sensin."

Işığın geldiği, öbek öbek dizilmiş, alçak binaların olduğu yere doğru yürümeye başladı. Sonunda evlerden birinin köşesindeki ağacın altına gelince durdu. Boynunu iyice omuzlarının arasına gömdü, ellerini cebine soktu. Kısık gözlerle evin içini izlemeye başladı. Eski bir koltukta oturan şişman bir kadın ellerine oje sürüyor, sonra başını kaldırıp ileri uzattığı eline üflüyor, arada bir de karşısındaki kadına bakarak bir şeyler anlatıyordu. Merdivenlerden incecik, diğerlerinden daha genç bir kız inip pencerenin önüne yaklaştı. Bakışlarını duvardaki televizyondan ayırmadan bir sigara yaktı. O gelince, Apo yerinde duramaz olmuştu. Ağacın dibinde bir sağa bir sola yürürken koltukta oturan kadın onu gördü. İçeridekilere Apo'yu işaret ederek bir şeyler söyledi. Sonra kalçasının altına kıvırdığı boğum boğum bacağını ani bir hareketle kurtarıp pencerenin önüne geliverdi. Zayıf kızı iteleyip pencereyi açtı. Yarı beline kadar dışarıya sarkarak boğuk bir sesle bağırmaya başladı, "La daha ne bok yemeye geliyon? Paraysa para! Elimizden ne geldiyse topladık verdik ya. Her gece ne bitiyon kapının dibinde la, enik gibi. Ölümüne mi susadın köpoğlusu" Kadın bağırdıkça ağzı gittikçe büyüdü, yüzü görün-

mez oldu. Apo neye uğradığını şaşırmış kıpırdayamadan kadına bakıyordu. Genç olanı, kadının yanına geldi "Çekil Leyla Apla, onun ne istediğini ben biliyom" dedi bluzunu sıyırarak. Memelerini avuçlayıp Apo'ya doğru uzattı. "Bakması bedava" dedi. Diğer kadın bağırmayı kesmiş dizlerine vura vura gülmeye başlamıştı. Üst kattan iki kadın daha aşağı indiler. Bir tanesi "Sibel kıuz, yapma garibana..." dedi. Sonra gülüşmeler, konuşmalar birbirine karıştı. Bir uğultu olup etrafı kapladı. Eşref telaşla gelip Apo'nun kolundan çekiştirdi. "Siktir git lan" dedi kıpkırmızı bir yüzle. "Babanın hatırı var dedik, bokunu çıkardın!"

Apo kendini bir anda büyük demir kapının dışında buldu. Bir müddet hiçbir şey düşünemeden olduğu yerde kaldı. Gözlerini ayırmadan kapıya bakıyordu. Sokak, bütün dünya, o kapının ardında kalmış gibi tenha ve sessizdi. Yürüyecek gücü bulamadı, az ötedeki, çöplerin konulduğu kuytuluğa bıraktı kendini. Çok üşüyordu ama bir türlü kalkıp gidemiyordu. Sanki içi soğumuş soğumuştu da dışarısı gibi dona kesmişti. Kaskatıydı her yanı, kıpırdasa tuzla buz olacaktı. O sırada bir gölgenin ona doğru yaklaştığını fark etti. Tüysüz'dü gelen. Yine peşini bırakmamıştı. Tüysüz ona sırnaşıp yüzünü, ellerini yaladıkça, etrafında döndükçe bir yumruk düğümlendi boğazına. Hiç susmayacakmış gibi ağlamaya başladı. Ağladıkça üşümesi geçti, içinin katılığı biraz çözüldü, gevşedi... Ardından tatlı bir uyku geldi, elinden tuttu. Uzaktan, çok uzaktan Mircan'ın türkü söylediğini duyuyordu sadece. Tek tük ağaçlar, evler, arabalar gölgeler halinde, önce yavaş sonra hızla geçmeye başladılar yanından. Apo, o dolmuştan hiç inmemiş gibi, kimsenin onu incitemeyeceği, her şeyin aynı olacağı zifiri karanlığa doğru şehrin içinden kayıp gitti.

"Ve insan içinde bir kafesle yaşar.
İnilti gibi, kimi zaman bir garip ses duyar."

Metin Altıok

MAVİ KUŞ

Kafesteki mavi kuş, ufak sıçrayışlarla bir aşağıda bir yukarıda. Aynadaki görüntüsünün peşinde bazen. Bazen de kafasını, bir telaşı varmış gibi çabuk hareketlerle yem kutusuna sokup çıkarıyor. Yaşlı kadın kafesin yanındaki sandalyesinde uyukluyor. Arada bir göz ucuyla mavi kuşu takip ediyor. Bir şeyler mırıldanıyor kendi kendine. Susuyor ve gözlerini kısarak ötelere bakıyor. Hayatı, uyuklamadığı zamanlarda gördüğü bulanık dünyadan ibaret. Bu balkondan, mavi kuştan, arabaların durmaksızın yol aldığı caddeden, karşıdaki okuldan, okulun bahçesindeki iki cılız ağaçtan, kaldırımlarda yürüyen insanlardan... Bazen ayağa kalkıyor, içeriden biri sesleniyormuş gibi kapıya doğru eğiyor başını. Bir müddet öyle kalıyor. Sonra yeniden doğruluyor sıkıntıyla. Sandalyesine oturmakla içeriye girmek arasında bocalıyor. Sanki yıllardır oradaymış gibi. İki fikrin arasında, iki eylemin arasında, iki düşün arasında...

Camın dışında kalan demirlere küçük mavi bir kuş konmuş. Tanıyor onu. Bitişikteki yaşlı kadının kuşu. Canı sıkılıyor. Camları açsa içeriye girer mi? Yakalayabilir mi acaba? Çok ses çıkarmamaya çalışarak balkona çıkıyor. Mavi kuş hâlâ demirlerde, bir ressamın fırçasından damlamış gibi duruyor. Yan

balkona bakıyor, yaşlı kadına. Kadın her zamanki gibi uyukluyor. "Mavi kuş olmasa ne yapar?" diye düşünüyor. "Bir insan daha ne kadar eksilebilir ki?" İçinden, kuşun uçup gitmişliğini geçiriyor. Yaşlı kadının ölüp gitmişliğini... Bütün gün o sandalyenin tepesinde uyuyup duramayacak, içine kaçmış gözleriyle kendisine bakamayacak, her seferinde selam versem mi vermesem mi diye düşündürmeyecek onu. Bir yandan da kuşu yakalamak, avucunun içinde tutup, yaşlı kadına götürmek istiyor. Balkonda oturup bir kahve içerler belki. Sessiz ama birlikte, arabaların durmaksızın yol aldığı caddeye, karşıdaki okula, okulun bahçesindeki iki cılız ağaca, kaldırımlarda yürüyen insanlara bakarlar. Ama mavi kuş uçuyor, gözden kayboluyor.

Annesinin hep acelesi var böyle. Sabah kalkıyor, dolapların kapaklarını açıp kapatıyor, yatağa oturup kalkıyor, mutfağa girip çıkıyor, bazen kendi kendine konuşuyor, elindeki sigaranın külü ha düştü ha düşecek. O bütün bunları yaparken, sütünü içmek, peynir sürülmüş ekmeğini yemek, lokmaları ağzında gevelememek zorunda. Sokakta yürürlerken annesinin elini tutmak, onun hızlı adımlarına yetişebilmek için koşmak, kreşe gitmeyeceğim diye ağlamamak zorunda. Kreşteyken de renkli kâğıtları kesip beyaz kâğıtlara yapıştırmak, haşlanmış yumurtanın kokusunu duymadan yemek, öğle uykularında herkes uyuyor sansın diye gözlerini sımsıkı yummak zorunda... Böyle koştururlarken, annesine, dalların arasındaki küçük mavi kuşu nasıl gösterebilir ki! İşaret parmağı havada asılı kalıyor, bakışları, adımları, sesi geride kalıyor. "Mavi kuş! Anneeeee! Mavi kuşşş!

Birazdan her şey geride kalacak. Birkaç saatliğine de olsa... Dolmuş geliyor. Herkes derse girdi. Kimseyle karşılaşmadı ama yine de içi pırpır. Dolmuşu durduruyor. En arkaya, pen-

cere kenarına oturuyor. Dolmuş hareket ediyor. "Off hadi!" Ama trafik bir türlü akmıyor. Kediyi de mavi kuşu da o sırada görüyor. Dalların arasındaki kuş uçmayı unutmuş gibi. Sarı kedi, ağacın altında tetikte! Sanki her şey, mavi kuş ürküp kaçmasın diye olabildiğince yavaş hareket ediyor. Arabalar, insanlar, sarı kedi... Okulun bahçesi de bomboş. Bu boşlukta sarı kedi gözüne iyice iri görünüyor. "Fotoğraftaki gibiyse boyu uzun" diye düşünüyor bir yandan da. Biraz ruj sürse miydi? Ama bir mesajında "Doğallıktan hoşlanırım" diye yazmıştı. Gençlik Parkı'na gidecekler. Dönme dolaba da binecekler. Çocukluğundan beri binmedi. Babasının saçlarını okşadığı, gözlerinin öfkeyle bakmadığı zamanlardı onlar. Şimdi neden böyle? Bir duysa! "Off hadi..." O anda sarı kedi birden ağaca sıçrayıp yüreğini ağzına getiriyor. Sonra koşarak gözden yitiyor geniş bahçede. Mavi kuş! Ağzında mıydı? Trafik açılıyor, hareket ediyorlar.

Yaşlı kadına bakmaya cesaret edemiyor. Gerisingeri içeri mi girsin, balkonda mı kalsın bilemiyor. Elinde olmadan onu izlemeye devam ediyor. Kadın ayağa kalkıp kuş kafesteymiş gibi yem kutusunu, suluğu kontrol ediyor. Titreyen elleriyle suluğa, camın kenarındaki pet şişeden ilave yapıyor. Sular taşıp yere damlıyor. Sinirli sinirli bir şeyler mırıldanıyor yine. Onun ne söylediğini merak ediyor. Akan suya mı, mavi kuşa mı, bu dünyaya mı kızgınlığı? Yaşlı kadına bakarken, aynaya baktığı hissine kapılıyor. Geçmişteki, şimdiki ve gelecekteki hallerinin bir toplamı gibi bu kadın. Gözleri doluyor. Göğsünde bir yangın! Ne farkı var ondan? Her sabah kocasının yokluğuna uyanıp yine de o ölmemiş gibi başlamıyor mu güne? Yumurtayı onun sevdiği gibi kayısı yapıp sofraya fazladan bir bardak koymuyor mu? Başka bir hayatı oldu mu? Neden hatırlamıyor? Ne farkı var ondan? Birdenbire yaşlı kadına büyük bir öfke duyuyor. Yan taraftaki camı

çekip onun balkonuna doğru iyice sarkıyor. "Heyy, mavi kuş gittiii. Duydun muuu, sana söylüyorum, mavi kuş gittiiii" diye bağırıyor. Yaşlı kadın ona doğru dönüyor. Yüzünde bir gülümseme beliriyor. Başını ağır ağır sallayarak selam veriyor. Sonra sandalyesine oturuyor. Duymuyor hiçbir sesi. O da oturuyor. Sarsıla sarsıla ağlıyor. Bitişik iki balkonda, iki kadın, arabaların durmaksızın yol aldığı caddeye, karşıdaki okula, okulun bahçesindeki iki cılız ağaca, kaldırımlarda yürüyen insanlara bakıyorlar.

Ne kadar hızlı yürürse o kadar iyi. Oğlunu arkada, gittikçe ağırlaşan bir yük gibi duyumsuyor. İyice çekiştiriyor elini. Sonra içini bir suçluluk duygusu kaplıyor. Yavaşlıyor biraz. Dönüp arkasına bakıyor. Oğlan nefes nefese kalmış. Karnındaki iyi ki koparıp atmış kendini. En azından o böyle sürüklenip durmayacak peşinden. Oğlunun ısrarlı sesi kulaklarında uğulduyor. "Anneee mavi kuşşş, anneee" Birden kendini yıllar öncesinde bir günde buluyor. Çimlere uzanmışlar. Güneş sıcacık tenlerinde. O, elini tutup kalbinin üstüne koymuş. " 'Bir mavi kuş var yüreğimde, çıkmaya can atan', duyuyor musun?" diyor. Yolun ortasında donup kalsa keşke, taşlaşıp kalsa... İçindeki sızıyı duymasa bir an. Her şey geçip gitse yanından. Ama yürümek zorunda. Oğlunu kreşe götürmek, işe gitmek, dosyaları kaydetmek, arz etmek, rica etmek, insanlarla konuşmak, alışveriş yapmak sonra oğlunu kreşten almak, eve dönmek, yemek hazırlamak, oğluna masal okumak, kül tablalarını dökmek, ortalığı toplamak, yüzündeki makyajı silmek, dişlerini fırçalamak, saati kurmak, ertesi gün giyecekleri kıyafetleri hazırlamak zorunda. Adımları yine hızlanıyor. "Hiçbir şey yok senin yüreğinde" diye söyleniyor. "Yokmuş meğer!" "Tamam oğlum" diye sesleniyor arkasındaki çocuğa "Bu akşam sana mavi bir kuş alalım."

Dönme dolapta tek başına oturuyor. Gelmedi. Çantasından küçük bir ayna çıkarıyor. Gözlerine, burnuna, dudaklarına bakıyor. Yüzü bir yaraya benziyor şimdi. Dudaklarını kıpkırmızı boyuyor. Tekrar aynaya bakıyor. Saklamalı yüzünü, iyice saklamalı. Bir de mavi kalem çekiyor gözlerine. Dönme dolap dönüyor. Elleri, iki ölü güvercin gibi kucağında. Sevmeli onları. Ama kim? Şu dönme dolabı çalıştıran adam onu izliyor. Bakışlarında belirsiz, ürkütücü bir şeyler var. Ama hoşlanıyor kendisine bakmasından. Babasına inat, gelmeyen sevgilisine inat, o da bakıyor gözlerinin içine. Dudaklarını filmlerdeki kadınlar gibi ıslatıyor, adamın yanından geçerken gülümsüyor ona. Tek başına oturuyor, bekliyor, bir şeyler değişecek biliyor, bekliyor. Adam birden salıncağın içine sıçrıyor. Gözleri karanlık, koyu. Yanına oturuyor. Yükseliyorlar. Şehri, okulu, babasını, sevgilisini, sarı kediyi geride bırakıyor yeniden, başka bir kendi var şimdi; bağımsız, uzak, tepede... Gülüyor, tanımadığı bir sesle. Adam iyice sokuluyor yanına. Dönme dolap duruyor. Hafif hafif sallanıyorlar. Elleri, iki ölü güvercin gibi kucağında. Sever mi onları? Ama adam, dudaklarını, ısırır gibi öpmeye başlıyor. Kanatıyor. Canını acıtıyor. Canı acıdıkça babasının, sevgilisinin de canı acıyacakmış gibi geliyor, karşı koymuyor bu yüzden. Adamın ağzında, küçük mavi bir kuş sanki. Dönme dolap duruyor, dönüyor, duruyor...

KAFES

Dışarıda biri bağırdı ama ne dediğini anlayamadın. Gözlerini açmıyor, başını yastığa iyice gömüyorsun. Yorganın açılan tarafından sırtına soğuk vuruyor. Kıpırdamadan bekliyorsun. Uzaklardan bir ambulans sesi geliyor. Sonra birkaç araba geçiyor yoldan. Birkaçının kapısı açılıp kapanıyor. Dinliyorsun. Gün başlıyor ama hiç kuş ötüşü yok. Şehirde hiç kuş kalmadı galiba diyorsun. Nereye gittiklerini düşünüyorsun.

Kafesteki mavi kuş bunu duymuş gibi kanatlarını çırpıp ötmeye benzer bir iki ses çıkarıyor. Ötmesin diye gece üzerini örttüğünü anımsıyorsun. Kalkıp örtüyü çekmeye yelteniyorsun. Sonra vazgeçiyorsun. Onu niye aldığını bilmiyorsun. Sokağın köşesindeki dükkânda görmüştün. Pis kafeslerin içindeki onlarca kuştan biriydi. Belki diğerlerinden ayrı, tek başına bir köşede duruşu dikkatini çekmişti. Belki de sevdiğin bir şiiri anımsatmıştı sana. Ama şimdi evdeki varlığı ağzında kekrem bir tat bırakıyor. Ona baktıkça, etrafını kuşatan kafesler görünür hale geliyor. Yine de onu serbest bırakamıyorsun. Çünkü onun çoktan bir kuş olduğunu unuttuğunu, kafesinden çıkar çıkmaz öleceğini düşünüyorsun.

O sırada seni uyandıran sesi yeniden duyar gibi oluyorsun.

Ses zihninde mi bağırıyor yoksa dışarıda mı ayırt edemiyorsun. Pür dikkat kesiliyorsun. Bağıranın bir kadın, hatta girişte oturan, apartmanı temizleyen, alışverişleri yapan kadın olduğuna hükmediyorsun. Kocasıyla kavga edip üzerine bir şey almadan kendini sokağa atmış, "Bıktımmmmm" diye bağırmıştı. Ama birden kadının yüzünü bir türlü gözünde canlandıramadığını fark ediyorsun. Her sabah kapının önüne bir şişe süt ve gazete bırakan, her akşam çöpleri alan kadının yüzünü hiç görmemişsin. Merdivenlerden inerken fış fış diye ses çıkaran, kalın çoraplarının üstüne giydiği eski, beyaz terlikleri var ama yüzü, gözleri, ağzı, burnu yok! Bir sürü yüz uyduruyorsun ona. Hiç biri kocasıyla kavga edip kendini sokağa atan, "Bıktımmmm" diye bağıran bir kadının yüzü olmuyor.

Kadının yüzü yerine, çocukken, her sabah "Miyyyyyeee" diye garip bir çığlık atarak sokağınızdan geçen adamın yüzü geliyor gözünün önüne. Sen yataktan kalkıp bakana kadar o çoktan uzaklaşmış olurdu. Simit sattığını sanırdın. Sonra bir gün, onun hiçbir şey satmadığını, sadece "Miyyyyyeee" diye bağırarak sokaklarda dolaşıp durduğunu keşfetmiştin. O geçerken pencerelerden, balkonlardan kadınlar çıkıp "Simiiitçiiii" diye sesleniyorlardı. O da durup sesin geldiği yere doğru tekrar miyyyeeeee diye bağırıp yoluna devam ediyordu. Kadınlar bazen kızıyor bazen de gülerek evlerine giriyorlardı. Ama anlattığında kimse sana inanmamıştı. İspatlamak için günlerce adamı beklemiştin. Bir daha hiç geçmemişti sokağınızdan. Sonraları onun, sırf kadınların "Simiiitçiiii" diye bağırırken seslerine kattıkları işveyi duymak için böyle bir numara yaptığını anladın. Kalbin sıkışıyor birden. Bağıran oydu! Yine kaçırmıştın.

Zihnin hiç durmadan çalışıyor. Resimler resimleri çağırıyor. Yataktan fırlayıp kalkmak istiyorsun ama görünmez bir güç

buna engel oluyor. İçinde büyüyen suçlulukla beraber eskimiş bir zamana düşüyorsun. Oğlun, bir akşam işten döndüğünde heyecanla elinden tutup pencereden karşıdaki durağı göstermişti. Sabah soğukta bekleyenlerin arasında, ağzındaki buharı çizgi film kahramanlarına dönüştürebilen bir adam gördüğünü anlatmıştı. "Sen de yapabilir misin?" diye sormuştu. Ona ne dediğini bir türlü hatırlayamıyorsun. Ama muhtemelen geçiştirmiştin. Oğlunun o günden sonra neden her sabah odaya gelip pencereden uzun uzun durağa baktığını şimdi anlıyorsun. Genzin yanıyor. Hemen kalkıp baksan, durakta o adamı görecekmişsin gibi garip bir heyecana kapılıyorsun. Pencerenin önünde buluyorsun kendini.

Ama durakta birkaç erkenciden başka kimse yok. Onlar da sırtında taşıdığı çuvalın içinden çıkardığı ıvır zıvırı, gazete parçalarını, eski kumaşları, bitmiş tükenmezleri, renkli iplikleri, teneke kutuları, bir sahne dekoru kurarcasına kaldırıma yerleştirmeye çalışan kadını izliyorlar. Kadın, çuvalının içindeki teneke kutulardan birinin eksik olduğunu fark etti ve buna inanamıyor. Çuvalı defalarca boşaltıp dolduruyor. Bir mucize olmasını, teneke kutunun çuvalın içinden çıkmasını bekliyor besbelli. Ama mucize falan olmuyor. Hatta tersine, kadın çuvalı her doldurup boşalttığında bir şeyler daha eksiliyor çuvalın içinden. İnsanlar yavaş yavaş onu izlemekten sıkılıyorlar. Durak gittikçe kalabalıklaşıyor. Bir tek sen ve küçük bir kız çocuğu görüyor, sonunda kadının da kaybolduğunu, yok oluverdiğini.

Küçük kız annesinin elinden tutuyor. Sonra başını kaldırıp kocaman kara gözleriyle sana bakıyor. Gittikçe yakınlaşıyor gözleri, sanki aklından geçirdiğin her şeyi okuyor. Onu tanıyorsun. Eski albümlerden birinde gördüğün, karının çocukluk haline benziyor. Doğsaydı ona benzeyeceğinden eminsin.

Şimdi kolları sana doğru uzanıyor. "Baba!" diye sesleniyor. Sabah duyduğun ses bu!

Tedirgin; koşarcasına yürüyorsun şimdi. Soluk soluğasın. Peşinde, sen yürüdükçe uzayan minicik kollar, eller var. Bir ara, sokağın köşesindeki apartmanın kuytusunda, hani geçen gün önünde genç bir erkek cesedi buldukları apartmanın kuytusunda duruyorsun. Boş gözlerle etrafına bakınıyorsun. Upuzun, incecik kollar hemen oracıkta yetişiyor sana. İncecik parmaklar dolandıkça dolanıyor boynuna urgan gibi. Bağırıyor, bağırıyorsun. Sonra yüzün, o genç adamın yüzüne dönüşüyor. Kendini ona uzaktan bakarken görüyorsun. Ama sesin hâlâ etrafta yankılanıyor. Duymamak için başını yorganın altına sokuyorsun. İçinde uç veren bulantı gittikçe çoğalıyor.

Yorganın altında nefes almadan ne kadar durabilirsin? Bir, iki, üç, dört... Bir diş macunu tüpü gibi yavaşça ayaklarından ağzına doğru birikiyorsun. Geçen gün karşı apartmana gelen cenaze arabası duruyor önünde. At başlı bastonu olan yaşlı adamı götürmüşlerdi onunla. Altı, yedi, sekiz... Yaşlı adamın o bastonla atçılık oynadığını düşlerdin. On, on bir... Tabutun içindeydi artık. Kıpırtısız... Bir kadın bir şeyler söyleyerek ağlıyordu arkasından. Sabah duyduğun sese benziyordu sesi. Yorganı çekiyorsun başından, derin bir soluk alıyorsun. Arkandan biri ağlamış gibi terlemişsin. Yanakların ıslanmış.

Gözlerini aralıyorsun. Duvarın donuk yüzüne bakıyorsun uzun uzun. Hiçbir şey demeyen bir duvar bu. Rahatlıyorsun. Güneş yükseliyor, perdenin açık kalmış aralığından içeriye buz gibi bir tutam ışık vuruyor. Güneş kadar kendinden emin olmak isterdin. O, her zaman ne yapacağını biliyor; ne zaman doğacağını, yükseleceğini, batacağını... Oysa sen uyuyor musun, uyanık mısın, onu bile karıştırıyorsun. Daha da

önemlisi uyanmış mıydın? Sabah kalkıp çay demleyip tıraş olman, işe gitmen, insanlara günaydın demen, teşekkür etmen, yazılar yazman, saate bakman, sonra iyi akşamlar demen, işten çıkman, köşedeki meyhanede bir tek atman, trafiğe kızman, eve gelmen de hep tuhaf bir rüya gibi.

Önceden eve geldiğinde üst katta oturan kadının apartmana dönüşünü beklerdin. Merdivende ayak seslerini duyunca kapıyı sakince, karşılaşmanız dünyanın en olağan şeyiymiş gibi açar, çöpü koyar, gülümserdin. Bazen o da gülümserdi. O zaman yukarı çıkmaktan vazgeçip seninle birlikte içeriye girdiğini düşlerdin. Sonra, önden yürüdüğünü, kırmızı şalını, paltosunu rastgele bir yere bırakıp salondaki koltuklardan birine oturduğunu, üst kata çıkıp üstünü değiştirmesi, yemekleri ısıtması, masayı hazırlaması gerektiğini düşünmeden, acele etmeden, oradan buradan anlatmaya başladığını... Ama hiç konuşmazdınız. Kapıyı kapatırdın. O da yukarıya, onu bekleyen oğluna, kocasına çıkardı.

Bir gün kapıyı açtığında tam karşındaydı. Öylece bakıyordu. Kapıyı açmanı beklediğini anladın. Yüzü kaçamayacağın kadar yakınındaydı. Ne yapacağını bilemedin. Durdun sen de, baktın. Ağlamıştı. Karın ağladığında güzelleşir, yüz hatları belirginleşirdi. O anda bunu düşündüğüne şaşırdın. Karşındaki kadınınsa yüzü ağladıkça silinmiş gibiydi. Ona yeni bir yüz yapman için gelmişti sanki. İçeri girsin diye kenara çekildin. Kararsız adımlarla ilerledi. Canın sıkıldı çünkü hiçbir şey düşlediğin gibi olmuyordu. O da ne yapacağını bilmiyordu. Niye kapının önünde durduğunu, ne aradığını, neden içeriye girdiğini bilmiyordu. Koridorda adım atacak gücü kalmamış gibi durdu yine. Ama sizi yakınlaştıranın bu olduğunu seziyordunuz. İkiniz de hayatta ne yapacağınızı, ne yöne gideceğinizi, nerden geldiğinizi bilemiyordunuz. Duru-

yordunuz. Bir boşlukta asılı... Birbirinize tutundunuz. Koridorda... Hiç hayal ettiğinize benzemiyordu.

Bütün bunlar olmuş muydu?

O kadın bugün sabah çok erken saatlerde, çalıştığı bankanın en üst katına çıktı. İçeriyi göstermeyen kocaman pencerelerden birini açtı. "Görün beni!" der gibi pervazda bir süre durdu. Sonra salındığın boşlukta belli belirsiz bir çözülme hissettin. İçinden bir şeylerin kayıp gittiğini... Düşmemek için başını yastığa iyice gömdün. Kıpırdamadan bekledin. İnsan çok yüksek bir binadan kaldırıma düşerse nasıl bir ses çıkar öğrendin. Ne dediği hiç anlaşılamamış birinin bağırması gibiydi. Uzaklardan bir ambulans sesi geliyordu.

Gün başlıyordu.

Elif anlattı, Ankara Garı'ndaki evsiz kadını. Bazen, yolcu bekleyenlerden birinin arkasından usulca yaklaşır, kulağına "Bekleme, gelmeyecek!" diye fısıldarmış. Ben ona hiç rastlamamıştım. Ama neyi, kimi beklediğini unutacak kadar uzun zaman bekleyip de beklemenin kendisine dönüşen başka kadınları aklıma getirdi bu hikâye. En çok da kırmızı şalı omuzlarından, kırmızı ruju dudaklarından eksik olmayan bizim mahallenin delisi süslü Minciye'yi. Bu yüzden Gar'daki kadının yüzünü de hep onun yüzüyle düşündüm. Onun uyuduğu karton kutuyu, uyumadığı zamanlarda oturduğu; trenleri, insanları seyrettiği bankı Minciye ile doldurdum. Minciye hapisteki oğlu çıkıp geldikten üç gün sonra ölmüştü. Çünkü artık bekleyecek bir şeyi yoktu. Gardaki kadına ne oldu? Hâlâ gelmeyecek olanı bekliyor mu? Elif de bilmiyor.

AYAK İZLERİ

Masa örtülerinin üzerinde küçük mavi çiçekler var. Küçük mavi çiçekleri severim. Böyle bir kumaştan, elbise dikmişti annem, küçükken. Fırfırlı...

Bir aşağı bir yukarı dolaşıp pencereden mi bakıyor, yoksa o da olmadık şeyler mi geçiriyor zihninden? Belki annesinin kasvetli yatağına uzanmıştır. Eski odasının kapısını çekmiştir. Sürekli kapalı tutuyordur orayı. Gündüzleri, babasının öldüğü o odayı unutuyordur. Dışarı çıkıp sigara, gazete falan alıyordur, öğlenleri bir iki saat kestiriyordur. Gecenin hayaletleri çevirmeden etrafını, bir insan, işsiz güçsüz üstelik, evde ne yaparsa onu yapıyordur.

Piramit pastalarda gözüm kaldı. Kahvenin yanına alsam. Yok, daha iyisi eve götüreyim. Can bayılır bunlara.

Duş almıştır. Hâlâ aynı parfümü kullanıyor. Tarçın gibi kokanını. Alışkanlıklar! Bayağı göbeklenmiş, saçları da dökülmüş. "Hiç değişmemişsin" dedi. "Eeee neler yapıyorsun?" "Bankacı oldum ben işte. Evlendim. Bir oğlum var". Piramit pastaları seviyor benim gibi. Meğer ben, küçük mavi çiçekli elbisemi özlüyormuşum. Bunu sana gelip gelmeyeceğimi düşünürken,

evinin köşesindeki pastanede fark edeceğim. Ama bu daha sonra olacak, sonra... "Eeeee'si iyilik güzellik." Bazen bütün kelimeleri unutalım istiyorum. Kimse bana "Eeee?" diye soramasın istiyorum. İlk insanlar gibi duvarlara resimler çizelim sadece. Uzun bacaklı, incecik insanlar...

Şu penceredeki yaşlı kadın, yolda bu kadar bakacak ne buluyor? Uyuklasa, kapasa ya gözlerini. Hayat aynı hayat işte, bu yaştan sonra ne eksilir ne artar. Uyu be kadın, kapa gözlerini! Ben de çiçeklerime iyi bakıyorum hâlbuki. Ama hep soluyorlar. Bunlar nasıl böyle kırmızı, mor, ebruli? Dünya haksızlıklarla dolu!

O benim "Eeee?" me cevap vermedi. Uzun hikâyeymiş. Hiç kısasını duymadım zaten! Bir gün anlatırmış. Gülüşüm hâlâ güzelmiş. "Gel," diye aramasından önceydi bunlar, yolda karşılaşmıştık. Ben marketten mandalina, havuç almıştım. Barbunyaya koyacaktım havuçları. Gerçi Hilmi havuç sevmiyor, onun tabağındakileri ayırıyorum. Can "Havuçta A vitamini var, gözlere faydalı, değil mi anne?" diye soruyor her seferinde.

Yaşlı kadın sıkıldı galiba. Perdeyi çekti. Bir insan çocukluğunun, gençliğinin şehrine niye döner? Bana yıllar önce sormuştu. "Bir insan niye doğduğu, büyüdüğü şehirde kalır?" diye. Cevabını çok düşündüm. Ayak izlerine düşkünüm ben mesela. Onlar olmazsa kaybolurum sanıyorum. Hoş, kaybolsam ne olacak? Bir arkadaşım, içgüdüsel olarak, yerimizi işaretlemek, bulunmak için, sınıflarda, işyerlerinde hatta evde bile hep aynı yere oturduğumuzdan bahsetmişti. Bir de kuşlar böyle yaparmış. Komik! Kuşlar hem de... Belki döner diye kaldım ben. Dönerse beni bulsun diye... Ama uçmayan bir kuşun da kanatları vardır! Ömrünü onlarla ne yapacağını düşünmekle geçirir. Bir gün ama mutlaka bir gün, göğe kanat

izleri bırakmayı düşler. Bir uçağın, bıraktığı izlerin içinden fütursuzca geçmesini... O kimin katili öyleyse? Bence bir insan bunca yıl sonra doğduğu şehre dönerse mutlaka bir yerlerde kendini öldürmüştür.

Konuşmalıyız bunları elbet. Annesinden yadigâr, sıkıcı, yeşil koltuklarda oturup konuşmalıyız. Hava erken kararıyor artık. Belki ona, şu kış saati, yaz saatinin ne anlama geldiğini de sorarım. Hilmi'ye de sormuştum. Bir de "Para sayar gibi yaşıyorsun Hilmi" demiştim de "Hayat, para gibi ciddi bir şeydir, şakaya gelmez!" demişti. Eskiden yüzüne yakışan bir gülümsemesi vardı. Bugün ona "Kitap gibi konuşmandan nefret ediyorum" diyeceğim. "Altı üstü, saatler sonra ileri alınacaksa şimdi neden geri alınıyor diye sormuştum!" diyeceğim. Bunu, evinin köşesindeki pastanede düşünerek saatler geçirdiğim adamın kokusu üzerime sinmişken söyleyeceğim belki. Bak! Kalbim hızlı atıyor Hilmi, hayat ihtimallerle dolu Hilmi, sevda ciddi bir iş Hilmi! Can, matematik yazılısında şimdi. Kümelerle onun da başı dertte. Kesişmeler, birleşmeler, dışarıda kalanlar... Bunları da konuşmalıyız. Dip masada ayaküstü sevişen geçkince adamla kadını, onları gizli gizli izleyen ergen garsonu, penceredeki yaşlı kadını, kitap okuyormuş gibi yapan cam kenarındaki adamı, kümeleri yani...

"Eeeee?" Şimdi güya o beni bekliyor. Ama aslında yine ben onu bekliyorum. Okulun hep buluştuğumuz taş merdivenleri, karanlık, rutubet kokan öğrenci evleri, seviştiğimiz başkalarına ait eski yataklar, mutfakta birikmiş kirli tabaklar, bira şişeleri, söylediği türküler, birlikte okuduğumuz kitaplar, mısralar yollarım oldu yıllardır. Bir yürüyüş bandında yürür gibi yürüyorum o yolları. Onun izini sürüyorum. Tam ulaşacak gibi olduğumda kendimi garda, insanların çorba içtiği, uykulu gözlerle raylara dalıp gittikleri lokantada buluyorum.

Büründüğü kırmızı şalın içinde hem var hem yok gibi duran, kadın, sessizce yanıma yaklaşıp kulağıma, "Bekleme, gelmeyecek!" diye fısıldıyor. Rüzgârın sesidir diyorum içimden. Bir şarkı mırıldanıyorum. Tren yaklaşıyor. İçime doğru gittikçe yaklaşıyor, delsin beni geçsin istiyorum. Gözlerimi kapatıyorum. Gözümü açtığımda karşımda o, "Uykusunu alamamış mı benim sevgilim?" diyor. Gardaki kadını gidip bulsam, "Geldi işte!" desem... Bir şey söylemez, kırmızı şalını bırakır omuzlarıma, iyice üşürüm.

Hilmi'nin bir suçu yok. Havuç sevmemesinde yani. Küçükken zorla yedirirmiş annesi. Oysa korkarmış Hilmi havuçtan. Çocukların böyle garip korkuları vardır. Ben de annemin balkondaki aslanağızlarından korkardım mesela. Can toplardan korkuyormuş. Öğretmeni söyledi. İçe kapanık, sessizmiş. Üstelik harfleri tersten yazıyormuş. Hiç gitmeyecek olduğu için evlendim ben onun babasıyla, varsın havuç sevmesin.

Kapısını çalarsam, Nimet Teyze açacakmış gibi geliyor nedense. Hâlbuki öleli onca yıl oldu. Elleri titrerdi sürekli. Uzun parmaklarının ucu sigaradan sararmıştı. Bakışları örtülü, bu yüzden iki kere bakışlı bir kadındı. "Bilmiyorum ki kızım" derdi her seferinde "Beni de arayıp sormuyor!" En son pencerenin önündeki yeşil koltuklarda karşılıklı oturmuştuk. Konuşmadan... Dışarıya çıktığımda yıllar geçmiş gibi gelmişti. Sonra da bir daha gitmemiştim.

Hilmi ilk buluşmamızda kırmızı güller almıştı. Kokusuz ama parlaktılar. Nimet Teyze gülleri sever miydi? Hiç sormadım. "Orada bir kızla mı geziyormuş?", "İsveç'e mi kaçacakmış?", "Çok mu eziyet etmişler?", "Fotoğraf dükkânını açmış mı?", "Gece gündüz içiyor muymuş?", "O kızdan ayrılmış mı?" diye de sormadım. Çünkü çok fena elleri titriyordu kadın-

cağızın. Belki de sadece annesinin ellerini görmek istemiyordu. Sırf bu yüzden uzuyordu gidiş gelişlerinin arası, günahını alıyordum.

"Bakar mısınız? Piramit pastalar taze mi?" Çok yağ koyuyorlar bazen. İnsanın içini bayıyor. Hilmi, "Kilona dikkat et tatlım" dedi geçen gün. "Bir tane alabilir miyim? Yanına da kahve lütfen"

İçime, hiç giymediğim siyah dantelli takımı giyecektim aslında. Ama şimdi hevesliymiş gibi... Sadece konuşmak istiyorum ben. Yıllardır demiyor muyum "Ona söyleyecek bir çift lafım var" diye. Kapıyı açacak, içeri gireceğim. Kırgın, sinirli, tedirgin görüneceğim. Üstelik Hilmi "Kilona dikkat et tatlım" demiş bir kere. Kalçalarım koltuğa yayılmasın diye uğraşacağım otururken. Hatta hemen kalkacakmış gibi koltuğun en ucuna oturacağım. Sonra... Sonra neydi o bir çift laf? Neydi unutacağım. Çünkü gözlerime onun gibi kimse bakmadı.

Hilmi kokusuz, parlak kırmızı güller getirir. Her evlilik yıldönümünde, gittikçe artan sayıda güller... Seviştikten sonra sırtını döner. Cumaları, olmadı Cumartesileri... "Hesabı alabilir miyim?"

Merdivenleri çıkıyorum. Taş merdivenler eski, yorgun, dönüyor dönüyor... Nimet Teyze'nin ölüsünü buradan nasıl indirdiler? Ayak izlerini severim ben. Çıkıyorum merdivenleri. Ahşap kapıyı yenilemişler. Çelik! Hâlbuki hırsızlar daha kolay açıyormuş bunları. Kapının üzerinde ismi yok. Zile mi bassam, tokmağı mı kullansam? Bekliyor beni, içerde... Beklesin!

Kalbim, kocaman, kara bir tren hemen önümde duracakmış gibi çarpıyor Hilmi; bak, gittikçe yaklaşıyor. Can beni an-

lar belki büyüyünce. Kapıyı çalıyorum. Kuş sesi. Gözlerimi kapatıyorum. Kapıyı çalıyorum. Kuş sesi. Kuşlar bulunmak için kondukları yerleri işaretlerlermiş. Vazgeçmiyorum bu yüzden. Kapıyı çalıyorum. Cik cik cik cikkkkk cik cik cik ciiiiiiik.

Bir tren geçiyor içimden. Ağır ağır, dumanlar savura savura, upuzun bir tren. Hiç sonu gelmeyen bir tren. Üşüyorum. Merdivenleri inerken ayaklarım ölesiye yorgun, omuzlarımda kırmızı bir şal, dudaklarımda bir kelime... "Gelmeyecek!"

KESİTLER

Annemler dedemi getirdiklerinde, turuncu, karnı şiş balıkların içinde yüzdüğü küçük akvaryumunu da getirmişlerdi. Dedemi uzun koridorun sonundaki odaya yerleştirmeleri iyi oldu. Çünkü çok kötü kokuyordu. Akvaryumu da yatağının karşısına koydular. Böylelikle dedem akvaryumdaki balıkları yattığı yerden rahatlıkla izleyebilecekti. Koku yüzünden o odaya girmeyi pek istemiyordum ama dedem turuncu balıkları doyurmak görevini bana vermişti. Yem verdikten sonra da akvaryumun kapağını açık unutmamalıydım. Çünkü akvaryumdan kaçmak isteyen bazı meraklı balıklar vardı. Kaçan balık olursa onu anında yakalayıp suya geri atmak da benim görevimdi. Yoksa ölürlerdi. Sıkı sıkı tembihlemişti dedem.

Gerçekten de bir gün, turuncu balıklardan biri, ben nasıl olduğunu anlayamadan kendini dışarıya atıverdi. Düştüğü yerde çırpındığını, küçük kuyruğunu yere hızlı hızlı vurduğunu, ağzını açıp kapadığını görüyor ama daha önce zihnimde onca kurtarma provası yapmış olmama rağmen kıpırdayamıyordum. Ağzımdan tek sözcük çıkmıyordu. Sadece ellerimi bacaklarıma vurarak onun gibi çırpınmayı başarabildim. Dedem olanları fark edince doğrulup telaşla anneme seslendi.

Sonra daha da acayip bir şey oldu. Annem geldiğinde küçük turuncu balık çırpındığı yerde yoktu. Atladığını nasıl göremediysem kaybolduğunu da öyle görememiştim. Annem çömelip sehpaların, dedemin yatağının altına, her ücra köşeye baktı, yine de onu bulamadı. Ben hâlâ olduğum yerde büyülenmiş gibi duruyordum. Dedem "Demek doğruymuş" dedi yüksek sesle. Yatağından bacaklarını sarkıtmış, oturmuştu. Çok eskiden, balıkçı bir arkadaşından, bazı balıkların karada yürüyebildiklerini duyduğunu ama o zamanlar ona inanmadığını söyledi gözlerini şaşkınlıkla açarak.

Küçük turuncu balık yürüyüp gittikten sonra bir gün, uyandığımda, evimiz çok kalabalıktı. Herkes fısıltıyla konuşuyor, birbirlerini dinlerlerken ağır ağır başlarını sallıyorlardı. Dedemin yanına gitmek, balıklara bakmak istedim ama koridorda bekleyen tanıdıklardan birisi beni durdurdu. "Deden yok şimdi, akşama bakarsın balıklara" dedi. Ona inanmadım, çünkü dedemin kokusu evin içindeydi ve odasının kapısı kapalıyken her şey aynı görünüyordu. Sonra alt kat komşumuz Gülay Teyze geldi. Oğluyla iyi anlaşırdık. Beni evlerine götürdü. Dedemi de balıkları da unuttum. Bütün gün araba yarışı oynadık. Gece onlarda kaldım.

Ertesi gün eve döndüğümde dedemin odasının kapısı açıktı. Annem içerideydi. Çarşaflar sökülmüş, bir kenara yığılmıştı. İçimde dayanılmaz bir sıkıntı büyümeye başladı. Annem, çıplak kalmış yatağın kenarına oturmuş avucundaki bir şeye dikkatle bakıyordu. Gidip yanına oturdum. Avucundaki şeye baktım ben de. Baktıkça küçük siyah leke yavaş yavaş belirginleşti, meraklı turuncu balığa dönüştü. Kurumuş, şeffaflaşmış, sanki içi boşalmıştı ama oydu. O anda annemle göz göze geldik. Açık pencereden, kapıdan dedemin kokusu uçup gidiyordu. Ağlamaya başladım.

• • •

Kızılay'da, Yeni Karamürsel'in önünde Hale'yi bekliyorum. Bir şeyler içip laflayacağız. Hava çok sıcak. Binanın önü yine alabildiğine kalabalık. Birileriyle buluşacak bu kadar çok insan olmasına her seferinde biraz içerlesem de onları rahat rahat izlemek, nasıl birini beklediklerini, buluştuktan sonra nereye gideceklerini, ne yapacaklarını tahmin etmek hoşuma gidiyor. Hemen yanımda 15- 16 yaşlarında gençler var. Yüksek sesle gülüyor, şakalaşıyorlar. İçlerinden biri, kâküllerinden neredeyse gözleri görünmeyen bir kız, sessizliğiyle dikkatimi çekiyor. Arada bir parmak uçlarında doğrulup uzaklara bakıyor. Herhalde gelecek olan onun için çok önemli. Ben de Hale'yi unutup onun beklediğini beklemeye başlıyorum. Bir yandan da en son ne zaman böyle heyecanla birini beklediğimi anımsamaya çalışıyorum.

Gözlerini kısmış bana doğru yürüyen kadını o sırada fark ediyorum. Beni birine benzetti galiba diye düşünürken, o, önümde durup tedirgin bir sesle "Ahmet?" diye soruyor. Yüzünü yakından görünce onu hemen tanıyorum ama tanımamış gibi yapmak geliyor içimden. O zaman "Kurtuluş Ortaokulu, 1-E, Nazlı" diye açıklıyor. "Yaşlandım, tabii tanımazsın ama sen aynısın, hemen çıkardım" diye biraz sitemli, biraz şımarık, ekliyor. Bir anlığına, onun da beni uzaktan uzağa izlediğini, merak ettiğini, zaman zaman aklına düştüğümü varsayarak heyecana kapılıyorum. Ama sonra bütün çocukluk arkadaşlarımın beni hemen tanıyıverdikleri aklıma geliyor. "Şimdi hatırladım" diyorum. "Nazlı, tabii," diye bir şeyler geveliyorum. Tokalaşıyoruz. Yüzüme yine çocukluğundaki gibi dosdoğru bakıyor. Elimi istemsizce dudaklarıma götürüyorum. Bıyıklarımı hissedince biraz rahatlıyorum. Düşüncelerimi okumuş gibi "Hiç iz kalmamış diyor" sevinçle. "Ama

hâlâ çirkinim" diyorum gülerek. O da gülüyor. "Yaa yapma, çocukluk işte" diyor. "Evet," diyorum "çocukluk."

Yan taraftaki gençlerin son bekledikleri de gelmiş olmalı, uzaklaşıyorlar. Arkalarından bakıyorum. Nazlı da bakıyor. Benim kimi beklediğimi görmek istiyor sanki. Birden yüreğim hop ediyor. Hale gelmeden gitse keşke diye geçiriyorum içimden. Sonra bunu düşündüğüm için utanıyorum. Hale de gecikmiyor zaten. Ağır gövdesinden beklenmeyecek bir çeviklikle hızlı hızlı yürüyor. Terlemiş. Alnında birikmiş ter boncuklarını elinin tersiyle siliyor. Nazlı'yla tanıştırıyorum. Memnun oluyorlar. Önemsiz birkaç cümleden sonra izin istiyoruz. Hale yüzünde meraklı bir gülümseme, "Hoş kız, nereden?" diyor. Ona, ortaokula başladığımız ilk gün, öğretmenin Nazlı'yı yanıma oturttuğunu ama onun çok çirkin olduğumu, daha doğru dürüst konuşamadığımı söyleyip yanıma oturmamak için kıyametler kopardığını, belki de bu yüzden onu hiç unutmadığımı söylemiyorum. "Çocukluk arkadaşım," diyorum, "mahalleden." Hale de başını sallayıp otobüste başına gelen bir olayı anlatmaya başlıyor.

O gece yıllardır görmediğim o rüyayı görüyorum. Sokakta çocuklarla maç yapıyoruz. Çok mutluyum çünkü bütün çocukların ağzı benimki gibi. Sonra uzakta, duvarında renk renk plastik topların asılı durduğu bakkalın orada Nazlı'yı görür gibi oluyorum. Her şey birden ağırlaşıp bulanıklaşmaya başlıyor. Diğer çocukların bağrışmalarını, seslerini hâlâ duyuyorum ama yalnızca benim üstüme çöken bir sis bulutunun içindeymişim gibi hissediyorum. Nazlı yavaş yavaş yürüyerek yanımdan geçip gidiyor. O kadar yakınımdan geçmesine rağmen onun ağzının nasıl olduğunu bir türlü göremiyorum. Arkasından bakarken sıkıntıyla uyanıyorum. Elimi telaşla ağzıma götürüp bıyıklarıma dokunuyorum.

• • •

Elleri, kucağındaki çantasının üzerinde, ürkek bakışlarla etrafını izliyordu. Yan tarafta oturan kadınların heyecanlı konuşmaları, sürekli telefonu çalan sekreter kızın sesine karışıyor, vakit bir türlü geçmiyordu. Tam karşısında oturan, yüzündeki boyalarla otantik bir maskeyi andıran kadın, elindeki derginin sayfalarını sinirli sinirli çevirip duruyor, ikide bir saatine bakıyordu. Sekreter kız adını söyleyince çabucak yerinden kalktı. Karşısındaki kadını zoraki bir gülümsemeyle selamladıktan sonra sekreterin gösterdiği odaya girdi.

Doktor onu görünce ayağa kalkıp nazikçe elini sıktı. Şaşkınlığı yüzünden okunabiliyordu. Yerine oturup bir müddet önündeki defterin sayfalarını karıştırdı, bir şeyler not aldı. Sonra ciddi görünmeye çalışan bir yüz ifadesiyle doğrulup "Evet Münevver Hanım, sizin için ne yapabiliriz?" dedi. Münevver derin bir nefes aldı. Büyük, eski model çantasını açıp titreyen elleriyle bir şeyler arandı. Sonunda içinden bir fotoğraf çıkarıp doktora uzattı.

"Bu fotoğraftaki gibi olabilir miyim?" dedi kırışıklıkların arasında kalmış, küçülmüş gözlerini doktora çevirerek. Konuşurken ince dudakları seğiriyordu.

Doktor elindeki fotoğrafa ilgiyle baktı. Fotoğrafta genç bir çift birbirlerine sarılarak poz vermişlerdi. Kadının siyah saçları rüzgârdan uçuşuyor, iri gözleri neşeyle bakıyordu. Yanındaki adam başını kadına doğru çevirmiş, uzaklarda bir yerlere dalmıştı. Doktor, bir süre konuşamadan yaşlı kadının yüzüne baktı. "Bu mümkün değil maalesef" dedi. "Çok geç kalınmış" diye ekledi. Münevver başını eğdi, "Anlıyorum" diye mırıldandı. Doktor, "Ama şimdiki halinizden çok daha iyi gö-

rünebilirsiniz" dedi heyecanla. "Bir dizi işlem gerekiyor ama bunlar size en azından bir on yıl kazandırır." Münevver fotoğrafı çantasına koydu. Başını iki yana sallayıp, zor duyulur bir sesle "Yok, sağolun..." dedi. Odadan çıkarken daha da yaşlanmış gibi göründü doktorun gözüne.

Taksiden, eski bir apartmanın önünde indi. Giriş katın penceresinden yaşlı bir adam bakıyordu. Münevver ona el salladı. Ufak ve aceleci adımlarla apartmana girdi. Evin kapısında genç bir kadın karşıladı onu. Paltosunu alıp "Hoş geldin abla" dedi. Sonra da salon penceresinin önünde oturan yaşlı adama seslendi: "Selahattin Amca bak, soruyodun, Münevver Teyze geldi." Münevver yaşlı adamın yanına gitti. Hırkasını düzeltti, yavaşça omzunu okşadı. Yaşlı adam isteksizce Münevver'e doğru döndü, yüzüne ifadesiz gözlerle baktı. Sonra komodinin üzerindeki fotoğrafa baktı. "Münevver geldi mi?" dedi. Resimde, siyah saçları rüzgârda uçuşan genç bir kadın ile genç bir adam birbirlerine sarılarak poz vermişlerdi.

Kargalar, bekleşip durdukları ağaçlardan çığlıklar atarak havalanıyor, gökyüzünü siyah bir ağ gibi kapladıktan sonra kümelere ayrılıp dalgalanarak yeniden ağaçlara konuyordu. Balkonda oturuyorduk. Karım "Neden hep şu cılız ağaca konuyorlar? Baksana hiç yaprağı kalmamış" dedi. Yüzünde kargaları da ağaçları da ilk defa görüyormuş gibi şaşkın bir ifade vardı. Sonra çayından bir yudum aldı. "Kargalar çok uzun yaşarlarmış" diye ekledi.

Balkon, balkondan görünen deniz, arka bahçe, bahçedeki ağaçlar, ağaçlardaki kargalar ve üzerimizdeki gök... Sanki yeryüzünün hiç değişmeyen, donup kalmış bir parçasında yaşı-

yor gibiydik. Oysa bunların ötesinde şehir; insanları, yolları, binaları, parkları, alışveriş merkezleri, kısacası her şeyi ile bize yabancıydı artık. Belki de bu yüzden sadece burada kendimizi iyi hissediyor, bu balkonda saatler geçiriyorduk. İçimde kargalara karşı bir yakınlık, bir ortaklık duygusu belirmişti. "Çünkü oradan bizi daha rahat görebiliyorlar. Bak, şu iri olanı yanındakine neden hep bu balkonda oturduğumuzu soruyor" dedim. "Aman! Zaten ürkerim mendeburlardan..." diye cevap verdi gülümseyerek.

Uzaklarda, denizi yararak ağır ağır ilerleyen iki gemi, karşılaştıkları noktada birbirlerine değercesine yakınlaştı. Gemidekilerin kısacık buluşma ânını; bir çocuğun heyecanla yerinden kalktığını, diğer gemidekilere el salladığını, farklı yönlerde giden iki gencin, daha sonra her vapura binişlerinde hatırlayacakları kısacık bakışmalarını, seyyar satıcının kalabalık olan diğer gemide olmadığı için hayıflanışını görür gibi oldum. Karım yakın gözlüklerini takıp masadaki bulmacayı aldı, çözmeye başladı.

Gemiler çoktan birbirinden kopmuştu, bakışlarımı denizden çevirdim. O, yazmayı bırakmış, benden bir cevap bekliyordu. Ne sorduğunu duymamıştım. Omuzlarını silkti. "Tarihi mezar?" dedi az sonra. "Beş harfli!" Uzun süreli sessizliklere tahammül edemeyeceğimiz yaştaydık. "Lahit" dedim. O sırada kargalar yine karşı konulmaz bir çağrı duymuş gibi aynı anda uçup gökyüzüne dağıldı. Aynı anda başlarımızı kaldırıp onlara baktık. "Bu kargalar eskiden de bu kadar çok muydu?" diye sordu. Gözlerinde nedenini çözemediğim korkuya benzer bir ifade vardı. "Tabii, dedim. Bu mevsimde hep böyle olur ya!"

Telefonun sesiyle sıçradık. Her telefon yaşamımızdan bir parçayı alıp götürüyordu. Ayağa kalktı, "Hayırdır!" dedi endişey-

le. "Ben bakarım" dedim. Sandalyesine oturdu tekrar. Beklediğimiz haberdi. Hayatta kalan tek arkadaşımız Mehmet de ölmüştü. Kızı cenazeyi haber vermek için arıyordu. Tül perdenin ardından karıma baktım. İyice küçülmüş gibi geldi. Kıpırdamadan oturuyordu. Sonra hafifçe yana döndü. Yüzünün bir kısmını görebiliyordum artık. Birden, onun bir zamanlar Mehmet'e âşık olduğunu düşündüm. Hatta kavrayıverdim demeli. Bunu hep biliyor muydum, Mehmet biliyor muydu, o da karıma âşık mıydı? "Başınız sağ olsun kızım" deyip telefonu kapattım. İçimdeki garip üşümeyle yanına döndüm.

Ne olduğunu anlamıştı, gözleri yaşlıydı. "Kurtuldu" dedim sesim titreyerek. Sustu. Yüzüne baktım tekrar. Uzun, upuzun bir sessizlik oldu. Gökyüzünde iki büyük bulut birleşip güneşi kapattı. Kargalar sanki birdenbire kaybolmuştu. Ne ağaçlarda ne de gökyüzünde görünmüyorlardı. Sonra bir kapı sertçe çarptı. Bahçede oynayan çocuklar bağrışarak bir yerlere koştular. Denizde kocaman bir yelkenli ufuk çizgisinde kaybolmak üzereydi. Karım dizlerini ovuşturarak ayağa kalktı. İçeri girdi.

YAĞMUR GÖLGESİ

SENEM DERE

Senem Dere'nin hikâyeleri duru, şiirsel bir dille yazılmış, gerçekle düş, gündüzle gece arasında mekik dokuyan, hüzünlü ve sarsıcı hikâyeler.

Bu kitabında düşleri kâbusa dönenlerin, vakt
ölümle yüzleşen çocukların, neyi, kimi bekle
unutacak kadar uzun zaman bekleyen yahut
prensin mavi sakal olduğunu fark eden kadın
çocuğunun mezarını arayan annelerin hikâye
birbirine örerek anlatıyor. Belki de anlatmak
okuyucunun kulağına fısıldıyor.

Gürültüden arınmış bir sesle dinleyeceğiniz
için sessiz bir köşe sunuyor size.

ISBN 978-605-85967-0-2
9 786058 596702

ayizi kitap